

MALI RIJTAR

Informativno glasilo Občine Beltinci • številka 45 • avgust 2014 • letnik XII • ISSN -1581-7156

Umetniški program »Danes Prekmurje!« je potekal v duhu medgeneracijskega sodelovanja

Župan dr. Gomboši je visoke gostje pričakal pred občinsko stavbo. Od leve proti desni: Marie-Luise Dött-predsednica Skupine prijateljstva s Slovenijo v Nemškem zveznem parlamentu, veleposlanica Zvezne republike Nemčije, dr. Anna Prinz in asistentka, Jana Bogataj.

Dogodek je popestril klovn Toni Makaroni, ki se je tudi sam podal na progo

Nastop slovaške skupine v čudovitem ambientu beltinškega parka. Tokrat res zadnjič?!

Prejemniki priznanj s strani Agencije varnosti prometa Ljubljana za požrtvovalno in odgovorno delo v projektu Pasavček na OŠ Beltinci v šolskem letu 2013/2014, Robert Vrbančič, Andreja Strniša, Janja Horvat, Nina Košir s predstavniki Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Beltinci

Spoštovane občanke in občani, dragi prijatelji občine Beltinci.

Prihodnost naše občine so mlade generacije. Mladi, ki ravno v teh dneh vstopajo v novo šolsko leto, optimistični, polni energije, željni novih znanj in uspehov. Ta optimistični pristop mladih naj bo navdih za življenje vsem nam. Na poti do uspeha je treba premagati številne ovire. Z majhnimi koraki gre ponavadi hitreje. Vsak začetek je težak, vendar zelo pomemben. Pred nami so odprte vse možnosti razvoja. V preteklem obdobju smo s sodelavci in skupaj z vami uspeli postaviti trde temelje, na katerih lahko naša občina gradi uspešno prihodnost. Pri tem sem vsem vam, drage občanke in občani, zelo hvaležen za konstruktiven odnos, podporo in potrpljenje ob vseh neprijetnih situacijah, ki spremljajo izvedbo zahtevnih komunalnih in ostalih projektov. Še enkrat hvala. Zelo sem hvaležen tudi nekaterim našim svetnikom in ostalim članom odborov in komisij ter predstavnikom vaških odborov, ki se vključujejo v delo občine in tako rešujejo tekočo problematiko. Samo s skupnimi močmi bomo tudi v prihodnje uspešni.

V naši občini je sedaj čas, ko nas jesenska opravila vabijo v naravo, da v sadovnjakih, poljih in vinogradih pobereimo letošnje pridelke. Želim vam, da bi bila letina dobra, saj je zadovoljstvo vsakega, ki se celo leto trudi, ob uspešno spravljениh pridelkih, največje. Ravno tako se mi skupaj s sodelavci v občinski upravi trudimo, da v največji možni meri v naši občini ustvarjamo pogoje za njen uspešen nadaljnji razvoj. Za okolje mnogih dobrih letin. Za zadovoljstvo vseh nas. Samo ozrite se okoli in opazili boste, da živite v drugačni občini, da se je v zadnjem obdobju v vsakem kraju naše občine zgodila kakšna sprememba. Opazili boste, da ste del občine, ki je živa, ki se razvija, ki dobiva novo infrastrukturo in v kateri je ponos živeti. Skupaj moramo biti tudi v bodoče povezani med seboj z znanjem, izkušnjami, delom in spoštovanjem popeljati našo občino naprej.

Drage učenke in učenci, z novim šolskim letom so pred vami nova pričakovanja, želje in novi cilji, veselje, tudi skrb in radovednost. Tako kot je zvonec naznanil konec preteklega šolskega leta, pa je tokrat zaključil dolge in zaslužene poletne počitnice ter vas vse skupaj povabil, da vstopite v novo šolsko leto. Verjamem, da ste počitnice preživeli v prijetni družbi, v prelepih domačih ali tujih krajih, ob morju ali v gorah, za svojo hišo ali v sosednji ulici. Ste polni energije in verjetno tudi želje, da ponovno vidite svoje stare ali spoznate nove prijatelje. Vrnili ste se v šolske klopi in vedite, da se vsako leto pomaknete za korak naprej. Na samem začetku se spoznavate s šolskim sistemom, novimi prijatelji, učiteljicami in učitelji ter okolico, v kateri boste preživeli veliko vašega časa. Kasneje boste vedno bolj samostojni in polni znanja, ki ga boste nato prenesli na zunanji svet. Svet, ki bo iz otroške igre prerasel v zrelo, odgovorno in samostojno delo. To je svet, ki ga danes že živijo vaši starši in stari starši, vi pa se nanj pripravljate skozi šolsko in domače okolje. Šola je polna znanja, katerega vam bodo pomagali pridobiti učiteljice in učitelji ter vaši starši. Res, da je učenje velikokrat lahko naporno in odvečno, vendar brez novega znanja ne moremo napredovati.

V novem šolskem letu vam želim veliko uspehov, veselja, dobrega druženja in prijateljstva. Bodite ali postanite tudi del zunajšolskih aktivnosti, ki bodo zapolnile vaš dan in vam le še dodatno prinašale znanje in razvijale različne sposobnosti. Vsi skupaj pa poskrbimo, da bo pot naše prihodnosti v šolo in na zunajšolske aktivnosti varna ter da pozno jeseni vsi skupaj dobro obdelamo in zasadimo polje naših uspehov tudi za naslednja leta. Nič ne gre tako hitro, kot se zdi na prvi pogled. Vendar z veliko mero razumevanja in z željo po tem, da se stori nekaj dobrega za vse, nam bo tudi v bodoče uspevalo. Strpnost, strpnost in še enkrat strpnost vseh, ki smo vpeti v našo občino, je predpogoj za

razumevanje problemov drug drugega. Medsebojno spoštovanje je tisto, kar nas lahko pripelje do družbe, v kateri bi vsak rad živel. Prijaznost je pomembna značilnost in prednost vsake občine. Iz tega sledi več boljših rešitev in hitrejša reševanje problemov. Želim si, da v Občini Beltinci še naprej s skupnimi močmi čim uspešneje uresničujemo vse želje, ki jih kot občani imamo. Zavedati se moramo, da občine ne razvijamo le za današnje generacije, temveč tudi za prihodnje. Zapustimo jim čim več. Tako bodo v bodoče v naši občini mnoge dobre letine na vseh področjih. To nam bo uspelo le s skupnimi močmi. Skupaj naprej občina Beltinci.

Z lepimi pozdravi,

*Vaš župan
Dr. Matej Gomboši*

Spoštovane občanke in občani, cenjeni bralci,

občinsko informativno glasilo Mali rijtar je medij, ki je namenjen informiranju občan in občanov občine Beltinci ter vseh zainteresiranih posameznikov o aktualnem dogajanju v občini ter obveščanju bralstva o delovanju občinske uprave, javnih in zasebnih zavodov, krajevnih skupnosti, društev in posameznikov. Vsebine, zajete v glasilo, ne odražajo vedno tudi mnenja uredniškega odbora, vendar pa živimo v demokratični družbi, ki skupinam in posameznikom po zakonu omogoča svobodno izražanje, če le-to ni žaljivo in ne krši osnovnih pravil.

Letošnje leto, ki je izredno bogato z raznimi volitvami, je marsikoga navedlo na misel, da bi svoje potencialne volivce nagovoril tudi preko oglasa v našem glasilu. Uredniški odbor, ki tudi sicer v vseh letih mandata deluje usklajeno in konstruktivno je bil tudi na zadnji redni seji enotnega mnenja, da v glasilo ne bomo objavili oglasov političnih strank in posameznih kandidatov, zato je tudi

pričujoča številka Malega rijtara kar se da nepolitično obarvana. Naj tako tudi ostane, vsaj do konca našega mandata.

Posvetimo se raje življenju, ki teče naprej in nam prinaša vedno nove izzive. Tako smo spet zakorakali v zadnje tretjino leta. Poletje se počasi poslavlja, pred vrati pa je že čas spravljanja pridelkov s polj in vinogradov. Upam, da boste pridelovalci čim bolj zadovoljni s pridelanim in navsezadnje tudi prodanim. Prav tako želim vsem otrokom in mladim, ki z jesenjo stopajo v novo šolsko in študijsko leto, naj jim bo pridobivanje novih znanj in spoznanj čim prijetnejše in uspešnejše. Vsem skupaj pa nam želim, da bi se končno osvobodili krča, v katerem živimo že vse predolgo in da bi kmalu tudi v našo deželo prišlo olajšanje v obliki gospodarske rasti in novih delovnih mest v domačem okolju.

Če se ozrem na društveno dogajanje v letošnjem poletju, lahko z

zadovoljstvom ugotovim, da je kljub kislemu vremenu prineslo bogate vsebine v kraje naše občine. Dokler bomo ljudje tako angažirano sodelovali v prostovoljnih dejavnostih, se ni bati za prihodnost društvenega življenja krajev naše občine. Naj pa poleg tradicionalnih prireditev, ki so bile tudi letos kakovostno izpeljane in dobro obiskane izpostavim državno proslavo ob združitvi prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, ki je dvignila precej prahu. Vendar pustimo sodbe ob strani. Na tem mestu bi želela le povedati, da je 55 Prekmurk in Prekmurcev vseh generacij na odru in še kakšna desetina za njim v to proslavo vložilo veliko pozitivne energije in emocij, zato lahko z gotovostjo trdim, da so se angažirali s telesom in dušo. Le želimo si lahko, da bi tukaj živeči ljudje tako enotno delovali tudi na drugih področjih.

Spoštovani, vabim vas torej k branju 45. številke Malega rijtara, saj kljub skromnejšemu obsegu prinaša kakovostne in pestre vsebine, ki so plod doseženih rezultatov in zadanih ciljev številnih posameznikov in skupin, delujočih v naši občini, tudi letošnjih nagrajenk in nagrajenca občine Beltinci, imenovanih ob občinskem prazniku. Častni občan občine Beltinci Peter Šraj, nagrajenki Marija Sreš in Jožica Jakob ter zlati maturantki Tajda Vöröš in Katja Horvat – iskrene čestitke tudi v imenu uredniškega odbora Malega rijtara.

Ob koncu pa še vabilo k sodelovanju pri oblikovanju vsebine 46. številke Malega rijtara, ki predvidoma izide 28. oktobra. Prosimo, da svoje prispevke najpozneje do ponedeljka, **20. oktobra 2014** posredujete v **elektronski obliki** ter s **podpisanimi fotografijami** (besedilo pod fotografijo in navedba avtorja) v ustreznem formatu na naslov malirijtar@beltinci.si.

Mali rijtar

informativno glasilo Občine Beltinci

Vsebina objavljenih člankov ne odraža stališča uredniškega odbora glasila.

uredniški odbor:

Simona CIZAR (odgovorna urednica)
Genovefa VIRAG (namestnica odg. urednice)
Snežana BRAČKO, Ivan MESARIČ, Bojan VEREŠ

zbiranje materiala:

Lilijana BEŽAN in Občinska uprava

jezikovni pregled:

Zlatka HORVAT

fotografije:

Sandra KAVAŠ (naslovnica),
Arhiv Občine Beltinci, Arhiv KUD Beltinci, Arhiv KS Beltinci,
Arhiv TIM MLIN, Janez KOREN, Sara MATJAŠEC,
Sonja ZVER GABRIJELČIČ, Aljoša OBAL, Danilo LEBAR

grafično oblikovanje in priprava za tisk:

TILIA PRINT ROMAN KLEMENČIČ s.p.

tisk:

TILIA PRINT ROMAN KLEMENČIČ s.p.

avgust 2014

Glasilo ni naprodaj, vsako gospodinjstvo v občini ga dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Beltinci, Mladinska 2, 9231 Beltinci, 02 / 541 35 35, www.beltinci.si, obcina@beltinci.si

Za uredniški odbor
Vaša urednica

Simona Cizar

Tehnološka posodobitev male telovadnice OŠ Beltinci

V začetku avgusta smo pričeli prenavljati malo telovadnico, ki je bila v tehnološkem smislu nedotaknjena vse od njene izgradnje leta 1978. S projektom tehnološke posodobitve smo bili uspešni na Fundaciji za šport, ki bo prispevala 31.000 EUR. Celoten projekt je vreden 75.000 EUR.

V telovadnici se bo izdelal športni pod, akustični strop, obloge sten, plezalna stena, namestila se bodo ogledala za ples in nabavljen bo komplet didaktične opreme (blazine, koši, žoge,...).

Konceptualizacija temelji na dveh izhodiščih in sicer: na eni strani imamo obstoječ prostor z danimi gabariti in spremljajočimi prostori, na drugi strani pa potencialne uporabnike, ki jih je smiselno vezati na takšen objekt in prostor. V presečišču teh dveh izhodišč pa se nahaja športna tehnologija. Takšna konceptualizacija nam omogoča izvajanje opredeljenih programov za izbrane potencialne uporabnike, kar predstavlja drugačen algoritem opremljanja športnih objektov in površin, ki nekako izhaja iz standardizacijskega pristopa, kjer se šele po izgradnji začnemo dejansko ukvarjati s potencialnimi uporabniki in programi. Torej po našem iMOTUS Fusion Conceptu (nadalje: iFC) gre za zlitje različnih interesov, pristopov, tehnologij, programov, uporabnikov, itd. v eno najustreznejšo rešitev, ki je sinergijski rezultat optimalnih rešitev na posameznih področjih.

Posodobitvena dela v mali telovadnici so v polnem teku

Na takšen prostor je možno vezati naslednje potencialne skupine uporabnikov:

- predšolski otroci v starosti 3-6 let v okviru dopoldanske vadbe znotraj vrtca in isti otroci v popoldanski splošni vadbi in dopolnilni vadbi posameznega izbranega športa,
- otroci OŠ Beltinci v dopoldanski vadbi v različnih starostnih kategorijah (razredih) in popoldanski splošni vadbi in vadbi posameznega izbranega športa,
- ženske 18+ v okviru tistih dejavnosti, ki so primerne za takšen prostor (pilates, različne oblike plesov, različne splošne in specialne vadbe za ohranjanje zdravja, joga, kot tudi splošna vadba

in rekreativna vadba iger z žogo in loparji,...),

- moški 18+ v okviru tistih dejavnosti, ki jih dovoljuje takšen prostor (košarka, odbojka, namizni tenis, badminton, itd.),
- upokojniki z orientacijo na splošno multifunkcionalno vadbo in prirejene oblike iger z žogo in loparji,
- otroci s posebnimi potrebami z usmeritvijo v multifunkcionalno vadbo in dopolnilno specialno vadbo glede na posameznikove hibe v gibalnem razvoju.

Prenova bo znatno izboljšala pogoje za uporabnike.

**Iztok Jerebic,
Mojmir Flisek**

Pomurski vodovod – sistem B

Vodovodni stolp raste

V Občini Beltinci še naprej poteka gradnja vodovodnega omrežja v sklopu projekta »Pomurski vodovod – sistem B«. Skupna gradnja transportnih cevovodov in objektov (vodovod in vodohram Beltinci) že presega 85 odstotkov, zaključena je gradnja primarnih cevovodov, krepko čez polovico pa je tudi že gradnja sekundarnih vodovodov. V prihodnjih mesecih se bodo izvedla še manjkajoča asfaltna dela na določenih odsekih, kjer le-ta še manjkajo. V naselju

Melinci je v celoti končano sekundarno vodovodno omrežje.

Pred zaključkom vseh del se bodo izvedle še prevezave iz starega vodovodnega omrežja na novo omrežje ter navezave uporabnikov oz. gospodinjstev na novozgrajeno vodovodno omrežje.

**Borut Balažič
Občina Beltinci**

Celovita prenova Gregorčičeve ulice v Beltincih

Obnovitvena dela na Gregorčičevi so zelo obsežna in zahtevna

Občina Beltinci je s podpisom pogodbe s podjetjem SGP POMGRAD d.d., ki je bil izbran na javnem razpisu, pričela z izvajanjem projekta Rekonstrukcije Gregorčičeve ulice v Beltincih ter z odstranitvijo obstoječega objekta in novogradnjo mostu čez potok Črnec na istoimenski ulici. Dela, ki so se z

vedbo izvajalca v delo uradno začela v ponedeljek, 11. 08. 2014, bodo zaključena predvidoma v začetku oktobra 2014.

V okviru investicije se bo izvedla rekonstrukcija obstoječe dotrajane ceste v celotni dolžini 660 metrov.

Ob cestišču se bo zgradil pločnik, pod katerim se bo vzdolž celotne ulice uredilo odvodnjavanje meteornih voda z izvedbo meteorne kanalizacije. Čez potok Črnec se bo odstranil obstoječi most, ki ga bo zamenjal širši in močnejši.

Namen investicije je prispevati k čim boljši varnosti v cestnem prometu. Vrednost del po pogodbenem predračunu znaša 483.385,61 EUR z DDV. Na javnem razpisu je bilo kot najugodnejši ponudnik za izvajalska dela izbrano podjetje SGP POMGRAD d.d.

S prenovo cest želi Občina Beltinci izboljšati prometno varnost in kvaliteto življenja v občini. Vsi, ki aktivno sodelujejo pri izvedbi projekta, pa se bodo potrudili, da se le-ta izvede v najkrajšem možnem času in v zadovoljstvo vseh občank in občanov.

Borut Balažič
Občina Beltinci

TILIA

041 515 976

print

Štefana Kovača 3, Beltinci
www.tilia-print.com

- tisk in vezenje na tekstil
- plakati, transparenti, table
- kartonska embalaža
- tiskovine
- štampljke
- vezava diplomskih nalog

Državna proslava v Beltincih združila elemente tradicije in sodobne umetnosti

Režiser Farič je uspešno povezal tradicionalne prekmurske vsebine s sodobnimi umetniškimi trendi

V Beltincih je v soboto, 16. avgusta, potekala državna proslava ob 95. obletnici priključitve prekmurskih Slovencev matičnemu narodu. Slavnostni govornik je bil predsednik državnega zbora dr. Milan Brglez, prisotni pa so bili tudi ostali vidnejši predstavniki političnega vrha, na čelu s predsednikom države Borutom Pahorjem ter premierko v odhodu Alenko Bratušek.

Slavnostni govornik Milan Brglez je dogodke izpred 95. let umestil v kontekst enega najsvetlejših trenutkov naše zgodovine. Poleg zgodovinsko-političnega orisa pomena in vloge Prekmurja pa je pogled uprl tudi na sedanost in aktualne tegobe, s katerimi se pokrajina ob reki Muri sooča:

"Le če bomo kot država vedeli in znali izkoristiti vse to, kar nam Prekmurje ponuja, bomo lahko zagotovili ne samo ohranjanje delovnih mest, ampak tudi nova delovna mesta. To je tisto, kar moramo v prihodnjih letih storiti. Brez novih delovnih mest bodo mladi odhajali v mesta, Prekmurje pa bo

zaostajalo," je med drugim dejal Brglez. Temu bi vsekakor pritrnil mlajši val ustvarjalcev, ki se ne pusti popolnoma ujeti v idealizirano stereotipno podobo Prekmurja kot spokojne, zasanjane melanholične pokrajine »tam nekje na robu sveta«, ampak – sicer spoštuječ izkustvo očakov – razvija neke nove zgodbe, ki ne samo, da sledijo *zeitgeistu*, ampak ga v mnogih primerih celo presegajo. Če kje, je tako Prekmurje vsaj na področju kulture vseskozi korak pred časom. Je pa dejstvo, da vsesplošnega napredka pač ne gre pričakovati, vkolikor v soskladju z ekonomskim razvojem vzporedno ne poteka tudi proces liberalizacije duha v pokrajini. In daleč premnogo je bilo zgodb iz lokalnih okolij, kjer so bili talentirani posamezniki, z izjemno zanimivimi vizijami na različnih področjih delovanja družbe, zaradi nerazumevanja okolice in ostalih pritiklin malomeščanstva, prisiljeni v eksodus iz domače ravnice.

Proslava, ki je v duhu medgeneracijskega sodelovanja potekala pod režisersko taktirko Matjaža Fariča, je bila tako emancipatorna in prelomna

ravno iz tega vidika: poleg ohranjanja zgodovinskega spomina je celotni državi dala nedvoumno vedeti, da le ni vse tako črno-belo, kot se zdi na prvi pogled ter da ima Prekmurje še veliko neodkritih področij in kotičkov, ki jih velja obiskati in raziskovati. In tudi zato je bil še kako zgovoren in na mestu osrednji moto umetniškega programa: »Danes Prekmurje!«

V kulturnem programu so med drugim nastopili Vokalna skupina BeleTinke pod vodstvom Tjaše Šimonka, Folklorna skupina KUD Beltinci, pevka Alja Lipar in glasbenik Ivor Knafelj, plesni klub Zeko, igralka Anita Gregorec, plesalec Leon Marič, upokojenska plesna skupina Generacije ter glasbene skupine Govoreči bobni, Kleemar, Hexenbrutal in Werefex. Besedila je prispeval Dušan Šarotar, videoposnetke pa Matej Kolmanko.

Na proslavi so sodelovali tudi zastavonoše veteranskih in domoljubnih organizacij.

Tomaž Rous

Škodljive rastline iz rodu *Ambrosia*

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

UPRAVA RS ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO
RASTLIN

1. POJAV IN ŠKODLJIVOST AMBROZIJE

Pelinolistna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia*) se pojavlja v Evropi in Sloveniji v večjih populacijah ter predstavlja zaradi povzročanja inhalacijskih alergij eno najpomembnejših vrst, ki jih je potrebno zatirati.

Pelinolistna ambrozija se je iz svojega naravnega rastišča v Severni Ameriki razširila v zmerno topla območja Evrope ter dele Azije in Avstralije. Njeno širjenje v Evropi predstavlja vse večji problem za kmetijstvo in zdravje ljudi. V Evropi pelinolistna ambrozija kot plevel povzroča dodatne stroške v kmetijstvu in veliko gospodarsko škodo. Zlasti pri ekološki pridelavi in posevkih, kjer ni mogoče kemično zatiranje, sledi zmanjšanje kmetijskih pridelkov.

Zapleveljenost s pelinolistno ambrozijo se od devetdesetih let prejšnjega stoletja povečuje, brez organiziranih ukrepov zatiranja pa grozi, da se bo v prihodnosti še povečala.

Močna zapleveljenost z ambrozijo v

Srednji Evropi (Madžarska in Hrvaška ter Francija in Italija) lahko pripomore k nadaljnjemu širjenju v sosednje države. v Slovenijo se lahko širi s trgovino s semeni in zrnjem za krmo, tudi na daljše razdalje.

2. PREPOZNAVANJE

Pelinolistno ambrozijo v obdobju pred cvetenjem prepoznamo predvsem po zelenih, dvakrat pernato deljenih listih. Struktura lista in delitve listnih krproglov je podobna kot pri navadnem pelinu (*Artemisia vulgaris*), s katerim jo lahko tudi zamenjamo. V času cvetenja je rastlina prepoznavna po dolgih moških socvetjih, kjer so drobni, sestavljeni koškasti cvetovi nanizani v podolgovatih previsnih vejicah. Takšno obliko socvetja označujejo z izrazom žvrklja. Ženski cvetovi se nahajajo v pazduhah listov. Slikovni material za prepoznavanje rastlin v različnih stadijih najdete na spletnem naslovu:

http://www.uvhvvr.gov.si/si/delovna_podrocja/zdravje_rastlin/skodljive_rastline/

Pelinolistna ambrozija se zlahka prilagodi rastiščem z golimi mineralnimi tlemi ali redko vegetacijo. Končna velikost rastline lahko znaša od 30 cm do 2 m, odvisno od rastišnih pogojev. Pelinolistna ambrozija kali od pomladi (aprila). V dobrih pogojih hitro raste in cveti od avgusta do oktobra. Prva semena dozori v sredini avgusta. Cvetove oprašuje veter, semena se razvijejo s samooplodnjo in zato lahko že ena sama rastlina ustvari novo populacijo. Posamezna rastlina lahko oblikuje povprečno 2.500 semen na leto.

3. ZAMENJAVE Z DRUGIMI RASTLINAMI

Največ zamenjav ambrozije je z navadnim pelinom (*Artemisia vulgaris*) zaradi podobne strukture listov, čeprav je spodnja stran listov pri pelinu bolj sivkaste barve.

Primerjava pelina (zgoraj) in pelinolistne ambrozije (spodaj)

Primerjava pelinolistne ambrozije (levo) in navadnega vratiča (desno)

Primerjava rastlin v cvetenju: pelinolistna ambrozija (levo) z orjaško zlato rogozo (v sredini) in kanadsko zlato rogozo (desno)

4. ZATIRANJE

Najdene rastline uničimo mehansko, kemično ali z obdelavo tal pri

površinah, ki se običajno obdelujejo. Manjše populacije je priporočljivo izpuliti v stadiju, ko so rastline visoke 10 do 20 cm. Takrat je mogoč dober in hiter oprijem, koreninski sistem pa še ni tako močno razvit, da bi se rastlina pri puljenju odtrgala pri koreninskem vratu. Priporočena je uporaba rokavic, v primeru cvetenja tudi zaščitne maske, da pri občutljivih ljudeh ne pride do draženja kože in dihal. Zaradi značilno oblikovanih cvetov in semen ambrozijo imenujejo tudi žvrklja. Strokovna navodila za zatiranje so objavljena na spletni strani: http://www.uvhvvr.gov.si/si/delovna_podrocja/zdravje_rastlin/skodljive_rastline/

5. ZAKONSKA PODLAGA

19. maja 2010 je pričel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (ZZVR-1C; Ur. list RS, št. 36/2010), ki je opredelil pelinolistno ambrozijo (*Ambrosia artemisiifolia*) in druge neofitne vrste iz rodu *Ambrosia* kot škodljive rastline, pri katerih se

izvajajo fitosanitarni ukrepi. Na podlagi zakona je bila izdana Odredba o ukrepih za zatiranje škodljivih rastlin iz rodu *Ambrosia* (Ur. list RS, št. 63/2010), ki imetnikom zemljišč nalaga obvezno odstranitev teh rastlin.

Nadzor po Uredbi o ukrepih za zatiranje škodljivih rastlin iz rodu *Ambrosia* (Ur. list RS, št. 63/2010) izvaja fitosanitarna inšpekcija Murska Sobota, Obrtna ul. 28, tel: 02 512 49 54 ali 55.

POZOR!

Pelinolistna amrozija je zelo prilagodljiva rastlina. Ob neugodnih rastnih razmerah, prezgodnji odstranitvi zelenega dela ali drugih nepravilnih ukrepov se zlahka obraste, hitro tvori cvetove in sprošča cvetni prah.

*Občinska uprava
Občine Beltinci*

Ne prezrimo povožene in poškodovane živali na cesti!

Veliko lahko slišimo o zapuščenih, zavrženih in zlorabljenih domačih živalih, ki bi ob pravočasnem ukrepanju lahko dobile prijeten in varen dom, predvsem pa skrbne lastnike.

Veseli smo, da je javnost čedalje bolj osveščena in tudi njen odziv je vedno boljši.

O tem pričajo številne posvojitve, reševanja, razne akcije sterilizacij/kastracij in cepljenj.

Velja pa tudi OPOZORILO!

Vedno več ljudi se odloča za posvojitev zapuščene, zavržene živali in tako se njeno življenje srečno nadaljuje v novem domu, kjer postane ljubljeneček družine. Pogosto pa so prezrte živali, ki neobgledno ležijo na oz. ob cesti. Tudi lastniške.

Morda so poginule ali pa le huje poškodovane in nepremične ležijo.

POZOR!

KAJ STORITI? Če na cestišču opazimo poškodovano ali povoženo žival, se z vozilom najprej **VARNO USTAVIMO**, da

ne ogrožamo sebe in drugih udeležencev prometa, nato pa preverimo, ali žival še kaže znake življenja in ji previdno nudimo prvo pomoč (odmaknemo jo s ceste, če to ne ogroža naše ali varnosti živali). V nasprotnem primeru pokličemo **policijo na št. 113 ali najbližje ZAVETIŠČE za živali**. V takih primerih so se dolžni odzvati in poskrbeti za poškodovano žival!

POKLIČITE pristojno **VETERINARSKO HIGIENSKO SLUŽBO** ali **CENTER ZA OBVEŠČANJE** na številko **112** ter jih obvestite o lokaciji, kjer se povožena ali poginula žival nahaja oziroma prosite za kontakt pristojnega veterinarja za oskrbo na območju najdbe živali.

POMAGAJMO ŽIVALIM!

Kontaktni center VHC, enota Murska Sobota: 02 532 14 71

oz. za področje celotne Slovenije :

KONTAKTNI CENTRI VHS:

Enota Murska Sobota: 02 532 14 71

Enota Ptuj: 02 749 36 87

Bodimo pozorni na živali ob cesti

Enota Maribor: 02 461 31 50

Enota Nova Gorica:

- južna Primorska: 05 338 37 01

- severna Primorska: 05 338 37 03

Enota Celje: 03 545 10 31

Enota Novo mesto: 07 332 58 01

Enota Ljubljana: 01 477 93 53

Enota Kranj: 04 277 06 11

DZŽ Pomurja
Smo beseda tistih, ki je nimajo.

Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Beltinci

Slavnostno sejo je popestril oktet Belmura

V četrtek, 14. avgusta 2014, je v okviru praznovanja 18. občinskega praznika Občine Beltinci v Kulturnem domu v Beltincih potekala slavnostna seja Občinskega sveta.

Slavnostni govornik je bil župan Občine Beltinci, dr. Matej Gomboši, ki je zbranim spregovoril o pomenu praznika ter omenil pridobitve in dosežke iztekajočega se mandata.

Sledila je podelitev priznanj in nagrad. Častni občan Beltincev je postal Peter Šraj, ki je bil vseskozi dejaven na

številnih področjih družbenega življenja v kraju, tako na področju športa, kulture, gasilstva ter civilne zaščite. Prav tako je omenjeni v službi učitelja telovadbe mlade nenehno spodbujal k bolj telesno aktivnemu preživljanju vsakdanjika. Sedaj kot upokojenec svoj celotni prosti čas namenja brskanju po zgodovinskih arhivih ter odkrivanju novih zanimivih informacij in gradiv o Beltincih in okolici, kar je bila nazadnje tudi podlaga za izdajo dveh knjig in nekaj publikacij o tozadevni tematiki.

Plaketo občine Beltinci je prejela Marija Sreš, ki je 40 let delovala kot misijonarka v Indiji, kjer se je dolga leta ukvarjala predvsem z ženskami in njihovo vlogo v družbi, saj so bile te vseskozi v podrejenem položaju, nemočne in izkoriščane. Svoje spomine je zapisala in z javnostjo delila tudi preko knjig.

Društvo za napredek umetnosti Aquila iz Lipovcev je ob 20-letnici delovanja prejelo posebno priznanje, v imenu katerega je listino prevzela predsednica Jožica Jakob. Gonilna sila društva je bil vse od njegovega nastanka priljubljeni umetniški ustvarjalec Izidor Horvat Izak, tudi po njegovi smrti pa so člani društva nadaljevali z organizacijo mednarodnih likovnih kolonij in razstav.

Posebno priznanje sta prejeli tudi zlati maturantki Katja Horvat iz Bratoncev, ki je obiskovala Gimnazijo Franca Miklošiča Ljutomer ter Tajda Voroš iz Beltincev, ki je bila dijakinja Škofijske gimnazije Antona Martina Slomška v Mariboru.

*Občinska uprava
Občine Beltinci*

Utemeljitev predlogov za priznanja Občine Beltinci v letu 2014

ČASTNI OBČAN OBČINE BELTINCI: **PETER ŠRAJ**

Gospod PETER ŠRAJ se je rodil 25. 6. 1935 v Mariboru. Od leta 1957 živi v Beltincih na Žitni ul. 12 b.

Svoje delovno obdobje je preživel kot učitelj telesne vzgoje na Osnovni šoli Beltinci. Vseskozi je bil izredno predan svojemu poklicu, spodbujal je mlade k rednemu udejstvovanju pri različnih športnih dejavnostih in bil pobudnik za ustanovitev Rokometnega kluba v Beltincih.

V tistem času je bilo zelo aktivno društvo »FABOŠ« (FISKULTURNI AKTIV BELTINSKE OSNOVNE ŠOLE), ki je izdajalo tudi svoj časopis in imelo veliko sekcij: košarko, odbojko, rokomet, nogomet...

S svojimi učenci je dosegal izredne športne uspehe, sam pa je bil aktiven v odrasli ekipi rokometnega in nogometnega društva Beltincih.

Poleg svojega neumornega dela v šoli je bil med drugim aktiven tudi pri civilni zaščiti, v teritorialni obrambi, kjer je poveljeval s činom majorja, sodeloval je pri gasilcih in še bi lahko naštevali.

Po upokojitvi ga je pot zanesla med zelo aktivne zbiratelje zgodovinskega gradiva o našem kraju, kar ga je dobesedno zasvojilo, saj je ves svoj prosti čas posvetil prav Beltincem. Izdal je dve obsežni knjigi o Beltincih, in sicer **Beltinci 1322 -1993** in **Beltinci z okolico** leta 1997 (samozaložba). Pri zbiranju gradiva je moral pregledati ogromno virov, zato je prepotoval kar dobršen del poti od slovenskih do madžarskih arhivov, saj so podatki, zaobjeti v teh knjigah, dokumentirani z vsemi potrebnimi dokazi in navedbami izvora podatkov, kakor zahteva zgodovinska stroka.

Obe knjigi sta neizčrpen vir podatkov marsikateri diplomski, magistrski in

še kakšni nalogi, saj so podatki v teh knjigah zares verodostojni in obsežni in v resnici odsevajo in zajemajo vse plasti življenja in delovanja vseh takratnih zvrsti nekdanjega življenja ljudi na tem področju.

G. Peter Šraj je eden redkih Beltinčanov, ki se je, čeprav ni rojen v našem kraju, stoodstotno poistovetil z našim krajem; morda je celo bolj Beltinčan kot marsikateri domačin.

Je pravi kronist našega kraja, ki zajema različna področja delovanja društev. Je avtor mnogih letopisov - kronik društev: gasilcev v Beltincih, Društva starodobnikov DIMEK Beltinci, Turističnega društva Sodar Gančani, za katerega je zbiral gradivo za Majoš v Gančanih, gasilcev v Lipovcih in še bi lahko naštevali.

Veliko publikacij je izdal tudi o beltinski šoli in razvoju športa v Beltincih.

S svojim fotoaparatom je prisoten

na vseh dogodkih v naši občini, saj mu fotografije služijo kot dokumentarno gradivo, najverjetneje že za naslednjo knjigo.

Bibliografija Petra Šraja:

Izdane publikacije:

- **Rokomet v osnovni šoli** - priročnik za učitelje in učence. DZS 1977
- **Beltinci 1322-1993**. Občina Beltinci, 1993.
- **Beltinci z okolico**. Samozaložba, 1997.
- **Lekarništvo v Beltincih**. Pomurske lekarne, 2007.
- **Gasilska zveza Beltinci 1998-2008**. Bilten, GZ Beltinci, 2008.
- **90 let »Majuša« v Gančanih 1919-2009**. Bilten. KS Gančani 2009.
- **Naših 10 let**. Društvo starodobnikov Dimek Beltinci. 2010.
- **Bújraš 6, Ljudsko izročilo reke Müre**. Organizacijski odbor 2011.
- **130 let beltinskih gasilcev 1881-2011**. PGD Beltinci, 2011.
- **Muzej starodobnih koles: kopija starodobnega kolesa iz leta 1861**. 2012.
- **Muzej starodobnih koles : K. Macmillan-ovo kolo s pedali, 1839 (maketa)**. Januar-2013.
- **Maketa Draisovega kolesa iz leta 1817**. Društvo »Dimek« Beltinci, 2014.

Neobjavljene publikacije:

- **Beltinci, nekoč-danes**. Tipkopis, 1992.
- **Korenine preteklosti**. Tipkopis, 2004.
- **Cerkev svetega Ladislava**. Tipkopis, 2007.
- **Otok ljubezni, včeraj in danes**. Tipkopis, 2011.
- **Plemiški gospodarji Beltinec**. Tipkopis, december 2013.

Življenje in delo našega sokrajana, g. Petra Šraja je gotovo zelo bogato in uspešno, zato smo mnenja, da si zasluži naziv ČASTNI OBČAN OBČINE BELTINCI.

Župan občine Beltinci dr. Matej Gomboši z letošnjimi prejemniki priznanj in nagrad: Peter Šraj, Marija Sreš, Jožica Jakob in Tajda Vöröš

PLAKETA OBČINE BELTINCI: MARIJA SREŠ

Marija SREŠ se je rodila 18. avgusta 1943 v Bratonicah. V njeni revni družini je bilo še 5 bratov in sester. Osnovno šolo je obiskovala v Beltincih. Ko je končala Višjo ekonomsko šolo v Mariboru, se je odpovedala življenju v Sloveniji in se pridružila misijonski družbi z imenom Misioneras de Christo Jesus. Leta 1971 je tako odšla v Indijo, čeprav so vstop tujim misijonarjem prepovedali. Tako rekoč od začetka se je morala naučiti gudžeratskega jezika in pisave, kar je bilo za misijonarko Marijo velik izziv. Tako je leta 1976 v Ahmedabadu diplomirala iz gudžeratskega jezika in književnosti.

Veliko let je preživela med plemenom Dungri Garasya v severnem Gudžeratu. Svoje moči in ljubezen je posvečala predvsem ženskam, ki so bile v patriarhalni družbi zaničevane in zapostavljene. Skozi razne projekte jim je pomagala, da bi postale ekonomsko neodvisne od mož, da bi postale samozavestne in se zavedale svojega dostojanstva. Na pobudo staroselk je začela tudi pisati.

Njena dela o življenju žensk med gorskimi plemenom Garasya so jasna, natančna, razumevajoča in resnična. To so zgodbe, ki se dotaknejo vsakega bralca. Uspeh Marijinih književnih del je v tem, da prvič sploh kdo piše o staroselkah v gudžeratski književnosti, kjer so dobile svoje mesto, v praksi pa so prevzemale odgovornost za določene aktivnosti, kar je učinkovito

pripomoglo k uresničevanju enakosti z moškimi svetom. Marijin najljubši cvet *kesuda* je našel svoj prostor v naslovu njene prve knjige.

Njena dela so: **Tam kjer kesude cveto** (1994), **Ženska ženski** (1997), **Doma sem, kjer je moje srce** (2004) in **Najprej je bila ženska in druge zgodbe** (2009).

Po dolgih 40 letih razdajanja, dela in življenja v Indiji se je misijonarka Marija vrnila v svoj rodni kraj, ker ji je bila odvzeta misijonska viza.

Misijonarka Marija je čudovita ženska, takšna s srcem in dušo. Njena vera in pokončna drža ji dajeta še poseben žar in sta nam lahko za vzgled, kako in na kakšen način bi tudi mi morali živeti v odnosu s samim seboj in z vsemi ljudmi, ne glede na pripadnost, drugačnost in veroizpoved.

Marija Sreš je leta 1971 del kulture in običajev iz domače Občine Beltinci ponesla s seboj v Indijo, ob svoji vrnitvi v domači kraj pa je kot pisateljica predstavila življenje in delo žensk iz Indije.

S svojim pisateljskim delom, požrtvovalnostjo in ljubeznijo do sočloveka, predvsem pa z dejanji, kako pomagati revnim ženskam v Indiji, si je zaslužila **PLAKETO OBČINE BELTINCI**.

PRIZNANJE OBČINE BELTINCI: DRUŠTVO ZA NAPREDEK UMETNOSTI AQUILA LIPOVCI

Društvo za napredek umetnosti **AQUILA Lipovci** je bilo ustanovljeno v pomladi leta 1994 in takrat tudi

vpisano v register društev. Ustanovni člani društva so z dejavnostjo začeli že eno leto pred formalno ustanovitvijo društva. Predsednik in idejni vodja od ustanovitve do leta 2002 je bil Izidor Horvat Izak, slikar avtodidaktik. V začetku leta 2003 so bili zaradi smrti dotedanjega predsednika oblikovani novi organi društva, predsednica društva od takrat naprej pa je Jožica Jakob.

Društvo se, edino v občini, ukvarja z likovno dejavnostjo in je nosilec razstavne dejavnosti. Glavna dejavnost društva je organizacija vsakoletne mednarodne likovne kolonije, v kateri letno ustvarja okrog 10 priznanih likovnih umetnikov, praviloma akademskih slikarjev in kiparjev. Dosedanjih 21 likovnih kolonij je tako v Lipovce privabilo že 117 umetnikov iz 12 držav. Lipovsko kolonijo strokovna javnost prišteva med najbolj priznane slovenske kolonije.

V društvenem arhivu nastaja zelo kvalitetna zbirka, ki šteje okrog 150 umetniških del priznanih slikarjev in kiparjev, ki jo društvo ob raznih priložnostih pokaže javnosti. Radi bi jo postavili tudi kot stalno umetniško zbirko na ogled, vendar sami ne morejo zagotoviti ustreznega prostora.

Vsako leto pripravijo razstavo del,

nastalih v tekoči koloniji, s to razstavo pa potem tudi gostujejo po galerijah v Sloveniji in tujini. V okviru razstavne dejavnosti društvo v galeriji gradu v Beltincih vsako leto pripravi nekaj skupinskih razstav partnerskih kolonij in posamičnih razstav priznanih umetnikov iz Slovenije in tujine. Takšnih razstav je bilo do zdaj že več kot 50, ob vsaki pa društvo zagotovi tudi kvaliteten priložnostni kulturni program.

V okviru založniške dejavnosti vsako leto ob razstavi izdajo kvaliteten barvni katalog s podatki o udeležencih kolonije, strokovno kritiko in barvnimi reprodukcijami nastalih del. Tudi ob vsaki drugi skupinski in posamični razstavi, ki jo organizira društvo ali z njo gostuje po drugih galerijah, izdajo priložnostno zloženko, nekatere tudi v tujih jezikih. V okviru vsakoletne kolonije, pa tudi drugače, organizirajo številna strokovna predavanja in druge kulturne prireditve s področja klasične in zabavne glasbe, folklore, plesa, zborovskega petja.

V delo društva so na vseh področjih redno vključeni zunanji strokovni sodelavci.

Delo članov je izključno volontersko in zahteva številna odrekovanja, veliko vloženi ur prostovoljnega dela in

včasih tudi lastnih sredstev članov društva.

Po besedah umetniškega vodje Likovne kolonije Izak Lipovci ima kolonija in delovanje društva pomemben vpliv tudi na ožjo in širšo lokalno skupnost, saj je bil na pobudo in ob pomoči članov društva, sodelujočih umetnikov iz kolonij, KS Lipovci in donatorjev:

- bil izgrajen park za kapelo v Lipovcih z doprsnima kipoma akademskega slikarja Karla Jakoba in avtodidakta Izidorja Horvata - Izaka,
- bil obnovljen kip Jakobove mamce na pokopališču v Lipovcih,
- namensko sta bili narejeni in postavljeni dve veliki keramični podobi v mrliški vežici (Pieta in Gloria),
- delovanje društva in dejstvo, da gostujoči umetniki prebivajo pri domačinih, je unikum v Sloveniji,
- delovanje društva pomembno vpliva na likovno dejavnost v občini, na njeno prepoznavnost in širjenje likovne kulture.

Vsa naštetá dejstva in 20 let uspešnega dela **Društva za napredek umetnosti AQUILA Lipovci** so temelj za **PRIZNANJE OBČINE BELTINCI**.

*Občinska uprava
Občine Beltinci*

V Občini Beltinci na obisku nemška veleposlanica

Na delovnem obisku je bilo govora predvsem o vzpodbujanju gospodarskega sodelovanja

V Občini Beltinci je bila konec preteklega tedna na obisku veleposlanica Zvezne republike Nemčije, gospa dr. Anna Prinz. Odzvala se je povabilu župana dr. Mateja Gombošija. Z njo sta na obisk prišli tudi njena asistentka, gospa Jana Bogataj, ter predsednica Skupine

prijateljstva s Slovenijo v Nemškem zveznem parlamentu, gospa Marie-Luise Dött, ki želi z obiskom po Sloveniji bolje spoznavati našo državo. Gospa Dött je tudi redna članica poslanske skupine CDU/SCU v Odboru za okolje, varstvo narave, gradbeništvo in jedrsko

varnost Nemškega zveznega parlamenta ter predsednica Zveze katoliških podjetnikov.

Na delovnem sestanku so župan in gosti govorili o povezovanju, navezovanju stikov ter iskanju priložnosti za gospodarski razvoj naše občine. Gospa Dött si še posebej prizadeva navezati kontakte med srednjimi podjetji iz zvezne dežele Severno Porenje-Vesfalija in našimi podjetji.

Župan dr. Matej Gomboši je gostom predstavil aktivnosti občine na področju vzpodbujanja gospodarstva in razvoja obrtno industrijskih con. Ob tem je povedal: »Po najboljših močeh se trudimo, da tudi tuja podjetja v naši občini prepoznajo potencial za razvoj svojih dejavnosti. Storili bomo vse, kar je v naši moči, da jim naša občina poleg pridnih, strokovnih in delavnih ljudi ponudi kar najboljše pogoje za investicije in razvoj«.

*Občinska uprava
Občine Beltinci*

Kaj se je dogajalo v Gančanih v obdobju 2010 - 2014?

Spoštovane krajanke in krajani,

počasi se izteka vodenje Sveta krajevne skupnosti Gančani v mandatnem obdobju 2010 - 2014 v naslednji sestavi: Vasja Bugar - predsednik, Jože Sraka - podpredsednik, Slavko Petek - član, Matej Zavec - član, Franc Zadravec - član, Igor Bakan - član, Jožef Palatin - član, Alojz Vohar - predstavnik Hraščic, Manuela Jerebic - zapisničarka.

Pred nami je čas, ko smo vam za izkazano zaupanje dolžni izreči zahvalo in položiti račune. Ocenjujem, da je bilo sodelovanje med nami dobro, predvsem pa korektno in pošteno. Tako ali drugače smo se trudili prisluhniti prav vsem krajanke in krajanom ter zadovoljiti želje in potrebe vseh ciljnih skupin v naši skupnosti. S tem namenom smo na začetku mandata aktivirali email naslov in spletno stran, kjer smo prejeli preko 100 vaših pobud in vprašanj ter zasledili čez 40.000 ogledov. Ta podatek nakazuje, da ste naše delo budno spremljali ter bdeli nad njim. Mi pa smo v tem času opravili 20 sej ter sprejeli 65 sklepov; razen enega so bili vsi v celoti tudi realizirani.

Spomnim se, da smo vam na začetku mandata v enem od Malih rijtarov poleg dokončanja kanalizacije in sanacije cest ter dograditve Vrtca Gančani obljubili še nekaj lastnih projektov: dograditev in obnovo športno-rekreacijskega centra in gasilskega doma, ureditev pokopališča, otroškega igrišča in zelenih površin v naši vasi. Seveda je bilo treba za zagotavljanje teh pogojev izvesti investicije in zagotoviti njihove vire. Kako nam je to uspelo in na kakšen način, si lahko ogledate v spodnjih razpredelnicah:

- Investicije KS Gančani:

Vrtec (mala sejna soba)	15.000 €
Strelišče (ŠRC, Nova graba)	10.000 €
ŠRC (fasada, ograja, okolica)	35.000 €

Pokopališče in vežica (zeleno ograja, fasada)	15.000 €
Otroško igrišče pri vrtcu (igrala, ograja)	20.000 €
Javna razsvetljava (ob cesti za igriščem, na malem igrišču, ob pokopališču)	20.000 €
Gasilski dom (prizidek, okolica)	30.000 €
Nova graba (cesta, okolica)	20.000 €
Cesta mimo kapele (preplastitev, pločniki)	135.000 €
Avtobusna postaja (nadstrešek, okolica)	5.000 €
SKUPAJ:	305.000 €

- Viri financiranja:

Prenesena sredstva (KS Gančani)	60.000 €
Lastni viri (KS Gančani)	35.000 €
Ministrstvo za kmetijstvo in okolje	65.000 €
Fundacija za šport	15.000 €
Odškodnina za avtocesto	110.000 €
Proračun Občine Beltinci	20.000 €
SKUPAJ:	305.000 €

Kar se cest tiče, je potrebno povedati še, da je bilo v sklopu kanalizacije po vasi položenih cca 20.000 m² novih asfaltnih površin, kar je ekvivalentno dolžini 4,5 km ceste, ter s strani Direkcije RS za ceste v celoti obnovljena cestna povezava do Beltincev in Renkovcev.

Na novo sta začela delovati tudi Sodarski muzej in Trgovina na drobno, prav tako pa lahko kot pridobitev za krajanke omenimo še merilec hitrosti in svečomat na pokopališču. Omembe vredno je tudi, da smo v letu 2013 imeli revizijo poslovanja s strani Nadzornega odbora Občine Beltinci, ki pa v poslovanju KS Gančani ni odkrila nobenih nepravilnosti.

Ob naštetih investicijah pa smo po svojih najboljših močeh pomagali še delovanju društev in klubov ter sodelovali pri izvedbi nekaterih prireditev. Naj omenim le nekaj večjih:

- 10. obletnica razstave ročnih del (TD Sodar)
- 15. obletnica smrti duhovnika Ivana Matka (srečanje z zamejskimi Slovenci iz Sel)
- 30. obletnica delovanja pevskega zbora Gančani
- 35. obletnica delovanja KORK Gančani
- 40. obletnica delovanja NK Gančani
- 70. obletnica smrti narodnega heroja Štefana Kovača - Marka
- 90. obletnica delovanja GD Gančani (predvideno avgusta) in
- 95. obletnica postavitve majoša v Gančanih

Seveda se tudi vi morate zavedati, da je idej in želja zmeraj več, kot je denarja na razpolago, zato bo potrebno kakšen projekt prenesti tudi v naslednje mandatno obdobje. Sam pa mislim, da smo v tem mandatu zastavljene cilje v celoti dosegli in izpolnili, kar pa nam nikakor ne bi uspelo brez vas in vašega sodelovanja, spoštovane krajanke in krajani.

Zato bi se na koncu želel zahvaliti prav vsem, posebej pa članom Sveta krajevne skupnosti, predsednikom društev in klubov ter njihovim članom, sponzorjem in donatorjem ter vsem posameznikom, ki ste s svojim delom neposredno pomagali pri delovanju naše krajevne skupnosti. Brez vas bi bili naši uspehi neznatni in manj vredni. Zatorej, še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nam stali ob strani in nudili svojo pomoč. Želim vam, da v dobro Gančanov tako uspešno in nesebično delujete tudi v prihodnje.

S spoštovanjem,

Vasja Bugar
predsednik Sveta KS Gančani
Gančani, junij 2014

Krajevna skupnost Beltinci 2010 - 2014

V mandatu 2010 - 2014 so bili člani Sveta KS Beltinci: Katica Tkalec, Elizabeta Zadavec (podpredsednica), Valerija Žalig, Štefan Ferenčak, Stanko Glavač, Marko Vöröš in Roman Činč (predsednik). Volitve za funkciji predsednika in podpredsednice so bile izvedene na ustanovni seji v mesecu novembru 2010 in sicer sta bila predlagana kandidata izvoljena s šestimi glasovi podpore.

Krajevne skupnosti opravljajo naloge in dejavnosti v skladu s pristojnostmi, ki jim jih dodeli občina, oziroma bolj natančno Občinski svet, ki sprejema vsakoletni občinski proračun na predlog župana občine. Tako je Krajevna skupnost Beltinci razpolagala povprečno letno z manj kot enim procentom sredstev občinskega proračuna, kar je povprečno pomenilo 103 T€ na leto, oziroma 412 T€ v štirih letih. O načinu porabe sredstev je vsakokrat odločal Svet KS s sprejetjem ali zavrnitvijo predlaganih sklepov, ki jih je nato realiziral predsednik. Poslovanje KS Beltinci je pregledal nadzorni svet Občine Beltinci in pri končnem pregledu ob zaključku našega mandata ugotovil, da je bilo poslovanje pregledno in varčno ter v skladu s predpisi. Zapisana je bila tudi pohvala dela KS Beltinci, ki se je pri vseh poslih obnašal varčno in transparentno, tudi ko je šlo za naročila manjših vrednosti.

Pri financiranju dela KS v prvih treh letih našega mandata je bila težava v

tem, da je bila glavnina razpoložljivih sredstev krajevnim skupnostim dodeljena po pobranem NUSZ, kar se je vselej zgodilo ob koncu leta v mesecu novembru in decembru. Tako je bilo edino možno porabljati privarčevana sredstva preteklega leta v naslednjem letu. Šele v proračunu 2014 je bil način financiranja spremenjen. Zdaj se dodeljujejo sredstva KS iz odstopljenega dela pobrane dohodnine, kar predstavlja stabilnejši vir financiranja in bilo bi smiselno, da bi ta način obveljal tudi za naprej.

V skladu z dodeljenimi pristojnostmi s strani občine so bile, oziroma so še v teku, naslednje investicije, kakor tudi določeni stroški vzdrževanja objektov za čas našega štiriletnega mandata:

- Pokopališče in mrliška vežica v Beltincih 125 T€ Izdelana je bila ustrezna projektna dokumentacija za dozidavo nadstreška mrliške vežice, postavitve žarnega zidu na severozahodni strani pokopališča, ureditve dela pokopališča za žarne grobove in prenovo poti na pokopališču ter pridobljena vsa potrebna dovoljenja za to. Izbrani so bili najustreznejši izvajalci preko javnih razpisov in dodatnih pogajanj. Prvi trije projekti pa so že tudi v fazi zaključevanja. Prenove poti pa žal ne bomo uspeli realizirati. Uredili smo tudi kuhinjski prostor v mrliški vežici, z infra paneli nadgradili gretje, postavili vodovodna korita,

zamenjali odsluženi inventar, naročili dodatne klopi in plačevali tekoče stroške, ki so povezani z mrliško vežico in pokopališčem.

- Cestno prometna struktura v Beltincih 60 T€ Prispevali bomo del sredstev za rekonstrukcijo Gregorčičeve ulice, ki jo sicer izvaja Občina Beltinci. Izvedli smo nekaj vodovodnih priklopov, če je bil komunalni prispevek nakazan na račun KS Beltinci in uredili priklope na kanalizacijo za prebivalce zaselka Hrenovice, ki so plačevali samoprisevek v Beltince, niso pa bili priklopljeni na beltinsko kanalizacijo.
- Vlaganje v športne objekte in površine pri OŠ Beltinci 56 T€ Z nabavo montažne podlage in ograde za rokometno in podlage za košarkarsko igrišče pri OŠ Beltinci smo izboljšali pogoje za športno vadbo in varnost vsem učencem iz naše občine in zastavili začetek projekta nizko cenovnega multifunkcijskega športnega objekta, ki je na razpolago v popoldanskem času vsem občanom naše občine in biv prihodnosti lahko pomenil - z ustrezno nadgradnjo - komparativno prednost našega okolja nasproti drugim.
- Vzdrževanje poljskih poti 34 T€ Načrtno smo vsako leto izravnavali poljske poti v k.o. Beltinci in nanje navažali gramoz. Ob Sloparci smo predstavili in uredili poljske poti, saj so le te potekale že po privatnih njivah in je promet po njih povzročal škodo lastnikom teh njiv.
- Subvencioniranje delovanja društev iz Beltincec 27 T€ Izoblikovali smo merila za nagrajevanje in vzpodbujanje delovanja društev iz Beltincec in v skladu z navodili revizorke po teh

merilih na vsakoletnih razpisih razdeljevali sredstva društvom.

- Pokritje zadolžitvev in zaostalih obveznosti iz mandata 2006 – 2010 **25 T€**
- Vlaganja v Kulturno dvorano **20 T€**
Ker je bilo šele v maju 2014 vrnjeno lastništvo Kulturne dvorane Krajevni skupnosti Beltinci, smo v avgustu naročili izdelavo točilnega pulta v predprostoru in nekaj notranje opreme, ki je nujno potrebna za to, da bi KS lahko v prihodnje delovala v teh prostorih in bi lahko tudi prireditve izvajali na višji ravni. Do realizacije opisanega bo prišlo v mesecu septembru. Stalno pa smo tudi poravnavali določene stroške dvorane, izvedli elektro priklop, plačevali zavarovanje, prispevali del sredstev za ojačitev temeljev dvorane in uredili zemljiškoknjižno stanje z dejanskim v odnosu do Beltinke.
- Vsakoletno organiziranje srečanja starejših, obdarovanja na domu, dneva žena, kresovanja in čistilne akcije. **10 T€**
- Pokritje dela stroškov folklornega festivala v zadnjih treh letih. **8 T€**
- Pokritja dela stroškov gasilskega

doma v zadnjih dveh letih. **5 T€**

- Nabava nekaj delovnih strojev javnim delavcem, servisiranje le-teh in financiranje nakupa zasaditve z rastlinami na določenih javnih površinah v Beltincih. **5 T€**
- Izplačila sejin in nagrad članom Sveta KS Beltinci in administratorju ter drugi stroški, povezani s funkcioniranjem KS Beltinci. **22 T€**
- Preostanek razpoložljivih sredstev za pričetek dela novega Sveta KS Beltinci v mandatu 2014 – 2018. **15 T€**

Iz opisanega je razviden obseg delovanja in pristojnosti, ki so bile dodeljene KS Beltinci s strani Občine Beltinci. Več lahko preberete na naši in vaši internetni strani (www.ks-beltinci.si). Posredovali smo tudi nekaj stališč, mnenj in idej, za katere smo bili zaproseni. Nekatera so bila tudi upoštevana.

Napredek nekega okolja je odvisen od sinergij, ki jih rodijo sodelovanja med ljudmi in doseganju zastavljenih ciljev, katerih uresničitev pa mora pomeniti izboljšanje za vse in dvig organiziranosti na novo, višjo raven. K temu smo vedno stremeli in vedno bomo delovali v tej smeri.

Zahvaljujemo se vsem volivcem za izkazano zaupanje in upamo, da ste bili tudi vi zadovoljni z našim zavzemanjem in delovanjem v okviru dodeljenih pristojnosti ter vloženim trudom za napredek naših Beltincev.

Roman Činč
Predsednik KS Beltinci

3. ulični piknik ob Črncu

5. julija 2014 se je ob potoku Črnc, natančneje na polovici ulice Pot ob Črncu, odvijal 3. Ulični piknik. Tega vsako leto zaznamuje odlična udeležba, saj so prisotni skoraj vsi prebivalci ulice. Tako kot prejšnja leta je na dogodku prisotno obilo veselja, letos pa smo si dogodek popestrili tudi z nogometno tekmo med »doljnimi« in »gornjimi« prebivalci ulice. Rezultat je bil neodločen - 1:1. V znak pozornosti smo podarili darilo najstarejši in najstarejšemu prebivalcu.

Leon Mihalič

Skupinska slika udeležencev 3. uličnega piknika ob Črncu

Izzvenel 44. Mednarodni folklorni festival, FS KUD Beltinci in BeleTinke nastopile tudi na državni proslavi ob 95. obletnici priključitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom

Prvič smo na folklornem festivalu slišali tudi čisto pravo klapsko petje

Konec julija je v Beltincih tradicionalno zaznamovan s folklornim festivalom. Tokrat se je na prireditvenem prostoru v zavetju krošenj mogočnih dreves beltinskega parka zbralo okoli 300 plesalcev, godcev in pevcev. Poleg njih so tisti, ki jim je mar, predstavljali ljudske običaje posameznih krajevnih skupnosti domače občine, predvsem pa se je na njem ponovno zbrala množica tistih, ki imajo to radi.

Četrtek večer, ki je pomenil tudi odprtje letošnjega festivala, je postregel z odprtjem razstave Stare razglednice Beltinec, ki jo je ob pomoči Nikolaja Szepeszyja pripravil zbiratelj Ludvik Penhofer in predstavitev knjige Bojana Zdravca Za mizo s prekmurskimi Židi. Polni prostori beltinskega gradu so pričali o tem, da sta bili obe predstavitvi zanimivi in služili kot dobra popotnica festivalskemu dogajanju naslednje tri dni.

Petkov večer je bil tokrat obarvan s plesi Medžimurja in slovaškimi plesi. Obe skupini sta prikazali tisto, kar jih je uvrstilo med najboljše v njihovi domovini. Če so bili Slovaki iz skupine

Komarnan nekoliko bolj poskočni, so folklorniki iz Donje Dubrave na beltinski oder prinesli nekaj panonske duše.

Sobotno popoldne je bilo namenjeno prikazu ljudskih običajev posameznih krajevnih skupnosti in ljudskemu sejmarjenju. Vsaka vas je po svoje navduševala številne obiskovalce bodisi s prikazanim ali tradicionalno kulinariko, ki je tudi tokrat ni manjkalo. Zvečer je sledil t. i. Etno večer, ki je bil tokrat – kot vsaka tri leta – posvečen tamburaški glasbi. Nastopili in navdušili so najmlajši iz tamburaške skupine Centra tradicijske kulture Varaždin, pa potem tamburaši iz Dragatuša, tokrat prvič in za popestritev pa so zapeli še fantje iz klape Volosko. Kljub nestabilnemu vremenu se je tudi v večernih urah zbrala množica glasbenih navdušencev, klapa Volosko pa je tudi pokazala, da ni iz »cukra«. Zadnje pesem so namreč odpeli že potem, ko je začelo deževati.

Nedelja je bila tradicionalno namenjena predstavitvi najboljšega, kar obstaja na slovenskem folklornem področju.

Številne folklorne skupine v svojih opravah in kostumih so navdušile že med povorko po beltinskih ulicah. In potem seveda še bolj na odru. Dež se je za čuda skoraj do konca prireditve izognil prizorišču festivala, a potem vendarle namočil tudi plesišče. Pa ni bilo hudega. Zdržali so plesalke in plesalci, zdržali so obiskovalci.

In se je končal tudi 44-ti..... Vsem, ki so kakor koli pomagali pri njegovem nastajanju, med festivalom in tudi po njem, iskrena hvala. Z občutkom, da smo skupaj storili nekaj dobrega, tudi lepega, pa vse že tokrat vabimo na jubilejnega 45-tega, ko bomo, če bo le vse posreči, spet pripravili kaj privlačnega in zanimivega.

Res da v KUD-u Beltinci običajno po festivalu malo počivamo, a tokrat ni bilo tako. Že dober teden po festivalu so se namreč začele priprave na osrednjo državno proslavo ob prazniku priključitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, ki je tokrat ponovno potekala na dvorišču beltinskega gradu. K sodelovanju smo bili povabljeni že zgodaj spomladi in v čast nam je bilo v tako velikem številu sodelovati na takšni pomembni prireditvi. Nastopili sta dve naši sekciji – FS KUD Beltinci in BeleTinke

(te se že pripravljajo na tekmovanje v Pragi, o čemer bomo poročali v naslednji številki Malega rijtara). Obe sta tudi po mnenju obiskovalcev in strokovne kritike odlično opravili svoje delo. Še enkrat hvala Službi za državne proslave republike Slovenije in režiserju proslave Matjažu Fariču, da sta nas povabila k sodelovanju. Plesalci in pevke so tako imele priložnost spoznati, kako to počnejo tisti »veliki«. Kakor koli že.....večina KUD-ovcev se že pripravlja na jesenske zadolžitve. Tamburaši veselo igrajo, gledališniki se učijo nove igre....pri nas se torej vedno kaj dogaja.

Boštjan Rous
Predsednik KUD Beltinci

Mlačev z mlatilnico na 44. Mednarodnem folklornem festivalu v Beltincih

Čeprav se je čas žetve že močno oddaljil, saj smo iz letošnjega pridelka že spekli prve pogače, je vseeno potrebno naše delo predstaviti tudi našim občanom, ki si vseh dogodkov na prireditvi niso mogli ogledati.

V prvi vrsti moram poudariti, da smo celoten projekt zasnovali že lansko leto na zboru članov Kluba ljubiteljev stare kmetijske tehnike, ki ga vodi predsednik Ivan Zadravec, skupaj z Biotehnično šolo Rakičan. Takrat smo se dogovorili, da bo Ivan Zadravec posejal njivo pšenice, na kateri bomo opravili žetev na stari način, torej s koso, kakor so to delali nekoč.

Biotehnična šola Rakičan nas je kot prijaviteljica projekta povabila na košnjo v Rakičan, kjer so imeli prikaz košnje s koso za njihove dijake, ki so se tudi sami preizkusili v tej panogi.

Zbrali smo se trije kosci, tri žanjice, tri povreslarke in dva vezača snopja. Delali smo pod budnim očesom dijakov, obiskovalcev in novinarjev, saj, kakor je povedal ravnatelj šole g. Smodiš, se na teh njivah ni kosilo s koso že skoraj 50 let.

Prav ravnatelj je bil tudi prvi kosec in rezal je lepe plasti, tako da je bilo pobiranje za njim lahko in snopje lepo, z bogatim klasjem. Naželi smo sedem križev pšenice, ki smo jih prepeljali v Beltince h gospodarju Vaneku Zadravcu.

Nato smo se podali na žetev domače pšenice na njive pri Ižakovcih, kjer smo poželi še dodatnih osem križev, tako da je je bilo za cel voz.

»Mašin« je bil prava paša za oči številnih obiskovalcev sobotnega dogajanja

Na dan, ko se na beltinskem folklornem festivalu predstavljajo krajevne skupnosti Občine Beltinci, v soboto, smo v beltinskem parku postavili mlatilnico, ki jo poganja traktor in se pripravljali na mlačev. Mojstri so pripravili vse potrebno, da je bila mlatilnica dobro »podbintana«, nastavili smo vreča za zrnje, naprosili delavce za vlečenje slame, nošenje plev, zlaganje slame - »palejra« in mlatitev se je lahko začela.

Mnogim obiskovalcem je ta dogodek obudil spomine na mladost, ko je bila mlačev skoraj pri vsaki hiši v vasi. Otroci smo se takrat veselili toplih vrtankov, če smo pomagali nositi pleve. Bilo je veliko druženja in veselja na vasi ob takih dogodkih, česar nam v

današnjem času manjka.

Malo se je sicer »kadijlo«, vendar smo delo dobro opravili. Zaslužili smo si dobro »južino«: meso iz »čebra«, vrtanke, mlečne ugorke, skvašene ugorke, zabilof krüj, orejove pa makove pogače, pa seveda klinton in radajnar je tudi nej faliu.

Ko se je zrnje nekoliko posušilo, so ga odpeljali v Kolenkov mlin na Gornjo Bistrico, iz nastale moke pa bodo pridne gospodinje spekle kruh, ki ga bodo predstavili na letošnjem Mednarodnem kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni.

Projekt je torej uspel, z mislimi pa smo že pri novih idejah.

Lizika Zadravec

Podjetnikom prijazen računovodski servis

**PRO
KONTO**

info: 031-576-596

www.prokonto.si

Angela Mesarič Tinev s.p., Lipovci 100 B, 9231 Beltinci

E-mail: angela.tinev@siol.net

Bratonski krapci

V času folklornega festivala v idiličnem okolju beltinskega parka vsako leto diši po odličnih krapcih, ki vedno znova privabljajo množico obiskovalcev. Pred šankom, kjer je tudi prava krušna peč, čaka na najboljše krapce - našo domačo specialiteto - dolga vrsta lačnih ust. Tako

dobrih ni nikjer, kot so prav bratonski krapci.

Pridne roke bratonskih žensk jih spretno pripravijo in delo jim gre od rok kot po tekočem traku. Ko stojimo v vrsti, opazujemo, kako ena mesi, druga valja, tretja pripravlja nadev in že se krapec znajde na velikem loparju, nato pa v peči. Čez čas na šanku zadiši po čudoviti dobroti. Pravi užitek jih je jesti takoj, še tople, v naravi, v senci pod zelenimi krošnjami mogočnih beltinskih dreves.

Vsako leto pridem na to prireditve zaradi folklorne in dobrih bratonskih krapev. Pridite tudi vi in jih poskusite, ne bo vam žal!

Elizabeta Tibaut, Hotiza

Ne morem si kaj, da na prijazno pohvalno pismo ne bi dodal še, da za to, da je okolje tako prijazno, poskrbijo bratonski možje, ki pripravijo in postavijo leseno hišico, nacepijo veje, da ves prostor okrasijo še ženske in seveda po koncu prireditve vse skupaj tudi pospravijo.

Tudi zato so bratonski krapci tako slastni!

Martin Virag

Znanilci upanja 2014

Marija Zver v pogovoru z dobitnico Tinkaro Mörec

»Dejanje iz ljubezni in prijaznosti morda ne spremeni zgodovine, toda že če komu spremeni življenje, se izplača.«

(M.S. Fontaine)

V četrtek, 19. junija 2014, je v Cankarjevem domu v Linhartovi dvorani potekala svečanost, ki so jo letos prvič pripravila štiri civilna združenja: Društvo onkoloških bolnikov Slovenije, Slovensko združenje bolnikov z limfomom in levkemijo, Europacolom

Slovenija ter ustanova Mali vitez. Tako so želeli opozoriti na dobre plati zdravstva in pokazati, da številni posamezniki delajo dobro in v odnosih z bolniki ohranjajo človeško toplino in pristen medsebojni odnos. Zavedajo se, da je za bolnika z rakom nujno, da se pri zdravljenju rešujejo tudi njegove stiske in strahovi. In prav gotovo imajo pri tem izredno pomembno vlogo zdravstveni delavci, ki mu pri tem z razumevajočim odnosom in iskreno besedo pomagajo.

Samo tako lažje okreva in pridobiva novo upanje in dodatno moč.

Z akcijo Znanilci upanja 2014, katere častni pokrovitelj je bil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, so želeli nagraditi vse tiste zdravstvene delavce, ki s svojimi moralnimi in človeškimi vrlinami pomagajo bolnikom z rakom. Glasovanje je potekalo od marca do konca maja 2014, ko so bolniki lahko nominirali po enega kandidata v naslednjih kategorijah: 1. zdravnik/ca, 2. medicinska sestra, tehnik, 3. zdravstveni delavec (psiholog, socialni delavec, fizioterapevt, radiolog, ...).

V prvi skupini nominiranih je prejel največ glasov dr. Erik Breclj, kirurg na Onkološkem inštitutu UKC Ljubljana. O njem so bolniki med drugim tudi zapisali: »Je izjemen zdravnik, velik človek v pravem pomenu besede, sočuten in optimističen, ima pozitiven pristop do bolnika in si vedno vzame čas zanj.« Ob prejetju priznanja se je iskreno zahvalil za izjemno zaupanje in poudaril, da bi v prihodnje morali podeljevati priznanja za timsko delo, kajti eden sam ne zmore, če

nima podpore v sodelavcih. V drugi kategoriji - medicinske sestre - pa sta bili izbrani kar dve, saj sta prejeli enako število glasov – obe zaposleni na Hematološkem oddelku UKC. To sta bili Tinkara Mörec (Prekmurka) in Hedvika Verbajs. Tudi o njunem delu so se sodelavci in bolniki izražali s pohvalami v samih presežkih. V tretji kategoriji – zdravstveni delavci - je dobil največ glasov Igor Šabič, dipl. ing. radiologije UKC v Ljubljani na Pediatrični kliniki. V bogatem kulturnem programu so sodelovali priznani umetniki: glasbenik Janez Gombač, pevki Alenka Godec in Nina Strnad, edinstvena vokala skupina Perpetuum Jazzile ter plesalke

baletne šole Pirueta. Vse nastopajoče je spremljal odlični pianist Jaka Pucihar. Povezovalka prireditve je bila Tjaša Hrobat, ki je odlično opravila svoje delo. Simboli upanja – stekleni ptički, so prišli izpod prstov umetnice – oblikovalke stekla Maje Zaplotnik. Zadnjo skladbo Pesem sanj je skupina Perpetuum Jazzile s pevko Alenko Godec namenila vsem bolnikom in v spomin tistim, ki so žal že odšli od nas. Posvetili so jo pred kratkim preminulemu kolegu pevcu, ki je izgubil boj z rakom sredi najbolj ustvarjalnih moči. Dobitniki častnih nazivov in nastopajoči so nam pričarali nepozaben večer. Vsi

skupaj smo spoznali, da je rak bolezen današnjega časa, ki ruši, hkrati pa tudi povezuje in združuje ljudi. Razšli smo se z mislijo, da smo v Sloveniji lahko ponosni na naše zdravstvene delavce, ki včasih kljub nemogočim razmeram znajo narediti čudeže. Zato jim še enkrat čestitamo in se že veselimo naslednje akcije Znanilci upanja 2015 z željo, da bo čim manj boleznih in trpljenja, pa veliko srčnosti in veselja. Vse to pa premorejo naši dobitniki.

Marija Zver

članica skupine za samopomoč žensk, obolelih za rakom dojke

Srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž 2014

»Pesem je zaklad naroda, je dih duše...«

ČUJE SE NAŠA PESEM

Pod tem naslovom smo v Dokležovju 14. junija 2014 gostili pevce in godce. Organizator srečanja je bil OI JSKD Murska Sobota in pevke Jesensko listje DPM Dokležovje. Povezovalka programa in scenaristka je bila Marija Zver. Na razpis se je prijavilo sedem skupin:

1. Zgrablenci na kvadrat – KUD Budinci, ki so izvedli dve pesmi, in sicer Rasi, rasi rožmarin in Od lejpoga husara. Vodja skupine je Suzana Škodnik.
2. Godci in pevci Gorički lajkoši . Naslov viž: Mejsec svejti, Rožmarin in Ena luštna noč. Vodja skupine je Stanislav Črnko.
3. Pevke Folklorne skupine KTD Moščanci. Naslovi pesmi: Kopriva, Ko žena v oštarijo prijde in Dujša premišlavala. Vodja skupine je Valerija Žalig.
4. MePZ Vzemi si čas – KUD Štefan Kúhar Bratonci. Naslovi pesmi: Lansko leto, Bratonci, Imel je oče sine tri. Vodja skupine Jože Vinkovič.
5. Melinčki ciglari – KUD Melinci. Naslovi pesmi: Lüba draga, ka se srdiš, Na valovih bistre Mure, Snočka je ena luštna noč bijla. Vodja skupine Martin Majcen.

Podelitev priznanj in šopkov

6. Ljudski pevci Lipa – KD Lipa. Naslovi pesmi: Nede mi več rasla, Žunica. Vodja skupine Marko Balažic.
7. Pevke Jesensko listje – DPM Dokležovje. Naslovi pesmi: Orač, Pesem doužnjeka, Na gouri cvetje. Vodja skupine Marija Lukač.

Prireditve je spremljala strokovna sodelavka JS KD iz Ljubljane ga. Jasna Vidakovič. Vse nastopajoče sta pozdravila tudi župan Občine Beltinci dr. Matej Gomboši in koordinator območne izpostave JS Geza Kišfalvi,

ki je na koncu prireditve skupinam podelil tudi priznanja. Prav tako je pevcem in organizatorjem čestital tudi predsednik KS Simon Horvat. Vsi nastopajoči so s svojim programom navdušili številne prijatelje petja v dvorani. Pevci smo veseli takšnih srečanj, saj imajo tudi izobraževalni značaj. Gospa Jasna Vidakovič, ki je skrbno spremljala vse nastopajoče skupine, je ob zaključku na razgovoru podala svoje strokovno mnenje. Tako nam s svojimi bogatimi strokovnimi izkušnjami ter glasbenim znanjem

pomaga in nas usmerja pri našem nadaljnjem delu. Prav gotovo imajo vsi pevci v zavesti željo, da z ljudsko pesmijo ohranjajo našo bogato kulturno dediščino, ki se bo tako lahko prenašala na mlajše generacije in ne bo izumrla. Poleg druženja je to tudi cilj takšnih srečanj, je pa hkrati tudi naša pravica in dolžnost. Pevci pojejo iz veselja in ljubezni do svoje rodne grude.

V Dokležovju se lahko pohvalimo, da ima pri nas ljudsko petje že zelo dolgo in bogato tradicijo, zato upamo, da ne bo izumrlo. Ob zaključku so vsi nastopajoči izrazili željo, da se drugo leto zopet srečamo v Dokležovju in to je prav gotovo dokaz, da je bila prireditev skrbno pripravljena in je uspela. O tem priča tudi druženje, saj se je v dvorani še dolgo razlegala domača pesem.

Veseli smo, da so si obiskovalci ogledali tudi spominsko sobo Ivana Jeriča in priložnostno razstavo. Dobro je, da jim ob takih srečanjih lahko ponudimo še druge kulturne znamenitosti kraja.

Marija Zver
Predsednica DPM Dokležovje

Ivan Jerič – dokležovski čolnar

V okviru letošnjega že 44. folklornega festivala v Beltincih je v soboto, 26. 7. 2014, potekala že tradicionalna predstavitev krajevnih skupnosti Občine Beltinci. Tudi v Dokležovju smo se pripravljali na ta dan. Društvo prijateljev mladine Dokležovje in Društvo čolnarjev Dokležovje sta se dogovorili, da na tej prireditvi prikazemo prizor iz življenja našega strijčka Ivana Jeriča kot čolnarja. Da bi nastop čim bolj uspel, smo zavzeto hodili na vaje.

Končno je prišla sobota – dan dogodka. Kot že vsa leta do sedaj, smo tudi letos imeli pripravljeno gümlo. Sedeli smo

in se pogovarjali o letini, ob tem pa je vsak opravljal svoje delo. Jaz sem luščil koruzo na ročnem lüjščari. Na začetku naše predstavitve sem interpretiral pesem Rad odin kre stare Müjre, ki jo je napisala naša domačinka in članica društva, Marija Lukač. Moški so si pripravljali čolne in kržake za ribičijo. Ob pogovoru se nam je pridružil strijček Ivan in nam povedal, kako je čez Muro peljal gospoda Klekla. Vse to je seveda potekalo skrivoma. Razkril nam je tudi, kako je bilo g. Klekla strah, ko je sedel v čoln. Povedal je še, kako je pripovedoval sestri, g. Kleklu in salezijancem v Veržeju o priključitvi

Prekmurja matični državi. Strijček se je ustavil tudi pri ribičih - čolnarjih in jih vprašal o njihovih dogodivščinah na Muri, o Lopertovem mlinu ... Povedali so mu, da jih je Lopertov Franc ravno povabil na zlejvanke na tikvinon olji. Tudi strijček se je tega razveselil in rekel, da se jim bo pridružil. Še preden pa smo se odpravili v mlin, smo skupaj zapeli Pesem doužnjeka. Vsi skupaj, še posebej pa mi otroci, smo z veseljem poslušali dogodivščine iz življenja našega strijčka Ivana.

Jan Žižek
DPM

Minikronometer 2014

Prireditev Minikronometer 2014 (dogodek se je odvil 31. maja), ki ga društvo KK TIM MLIN Beltinci organizira v sodelovanju z Vrtcem Beltinci in občinskim Svetom za preventivo in vzgojo v prometu (SPV), je uspela v lepem vremenu in z odlično udeležbo (50 otrok). Minikronometer je krajša spretnostna

vožnja, namenjena malčkom, ki tako na poučen in zabaven način spoznavajo kolesarjenje. Otrokom bodo v spominu verjetno najbolj ostale medalje, klovn Toni Makaroni in pa beltinski gasilci. Letos je bil na pobudo SPV postavljen tudi spretnostni poligon, na katerim so predvsem večji otroci preizkusili svoje sposobnosti.

Hvala Vrtcu Beltinci, Občini Beltinci, SPV Beltinci, PGD Beltinci, Turističnemu društvu Beltinci, društvu Dimek ter vsem članom in članicam KK TIM MLIN za pomoč pri organizaciji dogodka. Otroci so naše največje bogastvo, naš trud pa so nam poplačali z nasmehom na obrazih.

Leon Mihalič

Skupinska slika udeležencev Minikronometra 2014

S kolesi v Barcelono

Bojan Kerčmar, Boštjan Koter, Danilo Lebar in Simon Gjerkeš, člani Društva za kolesarstvo in umetnost Beltinci, smo se po lanskoletni sedemdnevni in 1428 km dolgi kolesarski preizkušnji do Pariza odločili, da prevozimo v tem letu daljšo pot in to do katalonske prestolnice. Voljo in pogum za lanskoletni podvig smo dobili že med kolesarjenjem na otok Pag pred dvema letoma, ko se je tudi porodila ideja, da se odpravimo do Pariza. Ker smo preizkušnjo dobro prestali, smo si zadali še bolj ambiciozen načrt - v desetih dneh prevoziti razdaljo od Beltincev do Barcelone v razdalji okrog 1800 km.

Letos nam je bilo vreme nekoliko bolj naklonjeno in smo prve kilometre prevozili že 1. januarja. Poleg fizičnih priprav smo morali najeti še primerno velik avtodom, nabaviti rezervno opremo za kolesa, pripraviti satelitsko navigacijo in sledilnik. Ravno preko tega sledilnika in mobilnega omrežja je bila možno v živo spremljati potek našega napredovanja proti cilju. Tokrat ob sebi nismo imeli izkušenega Mirana Vereša, ki nas je spremljal lansko leto, saj je bil službeno odsoten. Smo se pa na pot odpravili z zvrhano mero njegovih nasvetov, ki so nam na tako dolgi poti prišli še kako prav. To dobro vesta Uroš Smej in Alen Gonza, ki sta nas spremljala z avtodomom, kuhala, čistila, nakupovala, fotografirala, iskala primerne poti itd. Dela za njiju ni zmanjkalo od zore do mraka.

Pred odhodom na pot smo bili deležni kratke svečanosti in fotografiranja pred občinsko stavbo. Nastopili so tamburaši in pevci KUD Beltinci, prijazne in vzpodbudne besede so nam namenili župan dr. Matej Gomboši, predsednik Dimekov Avgust Farkaš in Milan Zrinski, ki je vse skupaj povezoval in s svojimi izbranimi besedami pričaral prijetno vzdušje. Članice Turističnega društva Beltinci so posebej za ta namen naredile različne namaze ter skuhale

Po 1428 kilometrih je bilo veselje nepopisno

čaj in kavo za vse obiskovalce. Tudi potic ni manjkalo, saj so jih pripravila pridna dekleta, žene, sestre in mame.

Na dolgo pot smo se v spremstvu Dimekov, policije, gasilcev in članov društva odpravili v sredo, 25. junija, v dokaj hladnem vremenu za ta čas. Še predno smo dobro pognali pedale, smo bili že povsem mokri. Dobršen del prvega dne po Sloveniji smo vozili v dežju. Potem se je vreme izboljšalo in preostale dni je bilo večinoma brez padavin, le nekaj manjših ploh nas je ujelo na poti. Med kolesarjenjem smo srečevali veliko kolesarjev. V Italiji se nam je pridružila celo ekipa treh kolesarjev in nas vodila skozi obmorska mesta več kot 40 km.

Vsak dan smo vstajali ob 6.00 in se po zajtrku in pripravah podali na pot. Dnevno smo prevozili okrog 200 km, največ 226 km, za kar smo morali biti na kolesih več kot 8 ur. Po končani dnevni turi je v večernih urah sledila večerja in priprava koles za naslednji dan. In tako vse do Barcelone, ki smo jo dosegli deveti dan po prekolesarjenih 1831 km, za kar smo potrebovali več kot 68 ur sedenja na kolesih in poganjanja pedalov. Vozili smo skozi številna lepa mesta, mimo čudovitih plaž, zanimivih gorovij, skozi številne tunele in

nadvoze. Veliko tega smo predstavili na potopisnem večeru v kulturnem domu, nekaj pa je dosegljivega na strani [facebook.com/beltinci.barcelona](https://www.facebook.com/beltinci.barcelona).

Pri prihodu v Barcelono, pred znamenito cerkev Sagrado Familio, nas je pričakalo 10 članov našega društva, ki so nas ob zvokih domačih melodij harmonike, šampanjca in slovenske zastave z veseljem pozdravili. Domačim in vsem ostalim, ki so nas z zanimanjem spremljali, so omogočili tudi spremljanje dogajanja v živo preko svetovnega spleta. Po nekajdnevnem počitku in ogledu znamenitost mesta smo se z avtodomom vrnili v domače Beltince, kjer nas je pred gradom pričakala množica ljudi in nam pripravila nepozaben sprejem.

Tega projekta sami ne bi mogli izpeljati, zato se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in tako pripomogli k uspešni izvedbi. V kolikor bo v naši moči, bomo naslednje leto odrinili s kolesi v novo, zanimivo in dovolj oddaljeno mesto.

Idej ne manjka.

*Bojan Kerčmar, Boštjan Koter,
Danilo Lebar in Simon Gjerkeš*

Chiliada 2014

Člani Društva za kolesarstvo in umetnost Beltinci smo letos prvič organizirali Chilijado, tekmovanje v kuhanju in pripravi mehiške jedi Chili con Carne. Poskrbelo se je za pravo mehiško vzdušje z oblačili, okraski, glasbo, pijačo in jedačo. Strokovna komisija je ocenila jedi in urejenost miz 16 sodelujočih ekip. Najboljše v vsaki kategoriji so čakale lepe nagrade. Po končanem kuhanju smo se ob mehiški glasbi in zvokih našega lokalnega "Mariacha - El Tinča", zabavali do pozne ure.

Danilo Lebar

Kuharskih veščin se je treba učiti od malih nog

3. rally društva ljubiteljev starodobne tehnike »Pufkači«

Skupinska fotografija udeležencev 3. rallya v razširjeni postavi

V soboto, 28. 6. 2014 je potekal 3. rally »Pufkačev«. Kot je že skorajda tradicija, smo se »Pufkači« na dan rallyja zbrali pred domom krajanov v Ižakovcih. Po kavi in domačih fankah, ki so jih pripravile članice skupine Lan, je sledil pozdrav udeležencem in predstavitev proge rallya. Zbralo se je okoli 100 ljubiteljev starodobne tehnike, ki so s seboj pripeljali 35 starejših traktorjev. Pot nas je vodila najprej do Beltinskega gradu, kjer smo opravili prvi načrtovan postanek. Na dvorišču gradu nas je pričakalo TD Beltinci in tamburaška skupi-

na KUD Beltinci ter naš prihod počastilo s sveže pečenimi in dobrimi langaši in nastopom beltinskih tamburašev. Tamburaši so se nam pridružili na naši poti in skupaj smo vožnjo nadaljevali v še eno vas občine Beltinci in sicer na igrišče na Melincih. Tam smo svoje izkušnje in spretnost dokazovali lastniki traktorjev. Sledila je spretnostna vožnja, ki je bila začinjena z več izzivi. Po zabavnem tekmovanju smo se odpeljali proti Gornji Bistrici v zaselek »Osrejdek«, od koder sta doma zvesta člana društva »Pufkačev« Marjan Lebar in Anton Graj.

Skupaj s prijatelji sta organizirala zaključek prireditve in podelitev pokalov najbolj spretnim traktoristom društva »Pufkači«.

Člani upravnega odbora društva »Pufkači« bi se radi posebej zahvalili PGD Ižakovci in društvu »Potač« iz Gančan, ki so vso pot skrbeli za varnost vseh udeležencev. Prav tako gre zahvala skupini »Zadnji moment«, ki je s svojimi skladbami ves čas prireditve skrbela za dobro razpoloženje vseh udeležencev.

Bojan Vereš

V Beltincih športne delavnice za otroke

Športna zveza Beltinci in Občina Beltinci sta minuli teden, od 4. do 8. avgusta, v športnem parku Beltinci pripravili Športne delavnice za otroke od 7. do 13. leta starosti, ki se jih je udeležilo 40 otrok.

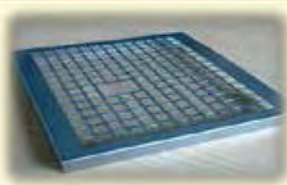
Različne športne aktivnosti so bile za otroke organizirane vsak dan med 8.00 in 14.00 uro. Preizkusili so se v nogometu, košarki, odbojki, badmintonu, namiznem nogometu, balinanju, ruskem kegljanju, šahu, igrali so na glasbila in peli, s kolesi pa so obiskali strelišče v Gančanih.

Andrej Pozdrec
Predsednik ŠZ Beltinci

aluvar
proizvodnja kovinskih izdelkov d.o.o.

Gančani 122/a, 9231 Beltinci
T: 00386 (0)2 542 22 96
F: 00386 (0)2 542 22 97
m: 00386 (0)31 509 909
e: info@aluvar.si / www.aluvar.si

- Izdelava in montaža vseh vrst notranjih in zunanjih ograj
- Izdelava vhodnih dvoriščnih vrat
- Projektiranje in izdelava nadstreškov (terase, carport..)
- Izdelava pomožnih in industrijskih pedestov
- Izdelava kovinskih izdelkov po naročilu (Alu/inoks/železo)

Svetovanje – projektiranje – izdelava – montaža

Pohod, kolesarjenje in rolanje po vaseh občine Beltinci

Športna zveza Beltinci, Občina Beltinci, ZTK Beltinci in TD v občini Beltinci so minulo soboto, 2. avgusta, pripravili tradicionalni Pohod, kolesarjenje in rolanje po vaseh občine Beltinci.

Že ob 5.30 uri je izpred beltinskega gradu na 28 km dolgo pot krenilo 10 pohodnikov, ob 8.00 uri pa se je na pot podalo še nekaj več kot 60 kolesarjev. Pohodnike je vodil Jože Ružič, kolesarje pa Leon Mihalič.

Na poti skozi vseh 8 vasi občine Beltinci so udeležence v vsaki vasi pričakali z okrepčilom in štampljko, na cilju pri gradu v Beltincih, pa so se okrepčali s toplim obrokom.

Andrej Pozdrec
Predsednik SZ Beltinci

1. igre krajevnih skupnosti občine Beltinci v balinanju in vrtnem (ruskem) kegljanju

V soboto, 12. 7. 2014, so v beltinskem športnem parku v organizaciji Športne zveze Beltinci, Društva LABDA Beltinci

in Športnega društva KRUGLA Beltinci potekale 1. Igre krajevnih skupnosti občine Beltinci v balinanju in vrtnem

(ruskem) kegljanju.

V mesecu juniju smo v beltinskem športnem parku pridobili dva nova športna objekta – balinišče in vrtno kegljišče, zato smo se odločili, da popestrimo športno dogajanje v naši občini in organiziramo tekmovanje v balinanju in vrtnem kegljanju.

Tekmovalce, njihove navijače in ostale navzoče je na začetku pozdravil predsednik Športne zveze Andrej Pozdrec, samo prireditev pa je povezoval Andrej Tot, predsednik Društva LABDA. Tako v balinanju kot v vrtnem kegljanju se je tekmovanja udeležilo 8 ekip krajevnih skupnosti, sestavljenih iz štirih igralcev.

V vrtnem kegljanju so sodelovale ekipe: Dokležovje, Bratonci, Lipa, Beltinci, Gančani, Melinci ter 2 ekipe iz Lipovcev. Zmagala je 1. ekipa Lipovcev s 358 podrtimi keglji, 2. mesto so osvojili Bratonci s 339 podrtimi keglji, 3. mesto pa je s 317 podrtimi keglji osvojila 2. ekipa Lipovcev.

V balinanju so sodelovale ekipe: Lipa, Gančani, Melinci, Beltinci, Bratonci, Lipovci ter 2 ekipe iz Dokležovja. Po treh krogih predtekmovanja so se v finale uvrstili Beltinci in 1. ekipa Dokležovja, kjer je Dokležovje zmagalo z rezultatom 13:3. V tekmi za 3. mesto so Melinci s 4:3 premagali 2. ekipo Dokležovja.

Andrej Pozdrec
Predsednik SZ Beltinci

Soočenje z realnostjo

Koliko smo vredni danes, koliko kot ljudje, koliko so cenjena naša dejanja? V mislih imam področje Slovenije kot neznatne zvezdice, še boljše komete, v neskončnem prostranstvu vesolja. Ljudje smo cenjeni toliko, kolikor nas cenijo drugi. Pa ne kot tržno blago. Cenijo nas po tem, kolikor imamo duše v svojem živem telesu, torej kot živo bitje z dušo in telesom. Telo je smrtno po neizbežnem zakonu narave. Duša pa potuje od matere do hčere, od očeta do sina. Potuje iz generacije v generacijo, tisočletja skozi zgodovino, nenapisano in napisano. Nenapisano zgodovino odkrivamo, napisano beremo.

Duša naših prednikov živi v nas. Ne samo da živi, je generator biti, da se zavedamo, od kod prihajamo. Kam gremo, pa načrtujemo sami.

Ali smo sposobni zavedati se, od kod prihajamo tisočletja nazaj? Nemih pričevanj o naši poti in našem „vandranju“ je ogromno. Državna proslava v soboto, 17. avgusta, pri beltinskem gradu, nas je bežno in nepopolno spomnila na zgodovinsko zelo pomembna dogajanja za usodo slovenskega življa iz leta 1919 na levem bregu reke Mure. Zakaj nepopolno? Zato, ker slavnostni govornik ni dovolj poudaril neprecenljive vloge posameznikov takratne prekmurske katoliške inteligence, ki je imela tako rekoč odločilno vlogo za pripojitev prekmurskih Slovencev k matični državi. Po drugi strani pa je seveda protestantizem v tem delu slovenskega naroda enakovreden za ohranjanje slovenske govorice.

Na državni proslavi 17. avgusta je bila prisotna prekmurska duša v živem telesu, sam program proslave z naslovom Danes Prekmurje pa je bil svojstven režiserju Matjažu Fariču. Bilo je tudi veliko zvočne dinamike,

kar bi naj pomenilo „Zbudi se danes, Prekmurje.“ Saj ni čudno, ko pa mnogi intervjuvanci iz Prekmurja niso znali in poznali pomembnega datuma, 17. avgusta 1919. Skratka, nobena proslava doslej ni bila popolna, slavnost pa je bila poudarjena s številnimi prisotnimi prapori slovenske vojske, policije, veteranov in drugih organizacij, in seveda s posebnimi svetlobnimi efekti na pročelju beltinskega gradu.

Ob rob državne proslave (in tudi občinske) pa še nekaj zelo pomembnega. Drage Slovenke in Slovenci, Prekmurci in Prekmurci, bodimo patrioti (domoljubi) do te mere, da bomo vsaj ob občinskih in državnih proslavah izobesili na svojih domovih in drugih objektih slovenske zastave, državni simbol samostojne Slovenije. Bodimo ponosni na svojo lepo domovino. S ponosom in ustreznim osebnim delovanjem onemogočimo strankarsko zlorabljanje davkoplačevalcev.

In še. Na slavnostni seji Občinskega sveta, 14. avgusta 2014 v kulturnem domu Beltinci, nas je bilo prisotnih 67 udeležencev skupaj s povabljenimi gosti iz drugih občin. Zakaj nas ni bilo več? Med nastopajočimi sem pogrešal kulturnike iz Občine Beltinci. Pevke in pevci kvalitetno in organizirano pojejo v vseh naših krajevnih skupnostih, veliko je mladih glasbenikov,... Kar dva občana in eno društvo so dobili občinska priznanja (in še dve odličninji). Čestitam vsem dobitnikom priznanj. V razmislek pa še tole: Morda bi si pa v naši občini (cca 8700 občanov) še kdo zaslužil občinsko priznanje? Ali znamo dovolj ceniti uspešne človeške resurse?

**Janko Bezjak
Lipovci**

TRISTO KLASOV

*Tisoče klasov nas je,
Ki rastemo na tej njivi.
Pognali smo iz tisočih semen,
V jeseni iz črne zemlje vstali.
V nas so že zrna nove žetve
skrita,
Saj poletju smo se vsi predali,
Da nas dež in sonce pozlatita.
Zdaj veter boža nas,
In v kite spleta,
Pojejo nam radožive ptice.
Vsakemu od nas so nade izrečene,
Vsak od nas v sebi nosi hrepenen-
je.
Spet nas pradavna sila k cilju
žene,
Ko iz večne zelje srkamto življenje.
Od hrama do ozar,
Čez razore in ogone,
Nas vedno znova spremljaj.
Z nami je v mislih gospodar:
Naj Bog obvaruje pred točo nas
in sušo,
Da ob žetvi tisočeren zlati dar
Bi njemu za telo bili in dušo...*

Janez Maroša

PŠENIČNA DLAN

*Iz dlani pšeničnega polja mak
Se s pogledom je v sonce zazrl,
Odločno kljubuje, nežno ljubkuje
Nezrelo klasje, ki se upoguje.*

*Se s pogledom je v sonce zazrl,
Ga nežno vetrič oplazi po licu,
S šepetom z njim se pomenkuje,
S klasi v romantični ples odpluje.*

*Odločno kljubuje, nežno ljubkuje,
V mojih dlaneh ljubezen izpije.
Odtrgani cvet kot princesin let,
Osvobojenih krilc, poleti, ljubi.*

*nezrelo klasje, ki se upoguje,
za rdečim makom pogled steguje.
Klasje še zadnjo pesem odpoje,
Ko zadnjič najlepši cvet objame.*

Janez Maroša

Kužki naprodaj

(Iz knjige *Zgodbe s semeni upanja – Zgodbe za dušo 6, Božo Rustja*)

Prodajalec je v neki izložbi trgovine z domačimi živalmi postavil napis: «KUŽKI NAPRODAJ»

Kmalu je stopil v trgovino neki deček. Želel je videti kužke. Trgovca je zažvižgal in iz zadnjega prostora je prišel zlati prinašalec. Sledilo mu je pet mladih kužkov. Zadnji v vrsti, peti, je šepal.

Deček ga je opazil in vprašal trgovca, kaj je narobe z njim. Prodajalec mu je razložil, da se je rodil z eno krajšo nogico. »Živel bo, a ne bo nikoli mogel tekati kot drugi psi,« je še razložil trgovec.

Deček pa je dejal: »Prav tega hočem!« Prodajalec je izrazil svoj pomislek, mladi kupec pa je dvignil hlačnico,

pokazal protezo in dejal: »Tudi jaz ne morem tekati. Kužek potrebuje nekoga, ki ga bo razumel, jaz pa potrebujem nekoga, ki bo vedno ob meni. In to ta kuža zagotovo bo!«

Ta lepa zgodbica, dragi otroci, pove marsikaj. Je poučna in tako topla, da se še tako trdnemu ali grobemu človeku omehča srce.

Vedite, da vsako živo bitje potrebuje družbo in nekoga, ki ga neguje, ljubi in preprosto povedano občuduje in za to so najbolj primerne živali. Živali vam lahko dajo toliko lepega, masikaj vas tudi naučijo, nikoli pa ne sovražijo, ne poznajo maščevanja, so zveste do groba in imajo ljubezni na pretek. Ljubezni pa se človek nikoli ne naveliča, z njo raste, se razvija in postaja boljši in močnejši, da lažje premaguje vsakodnevne tegobe in težave. Živali imajo tudi moč,

da pomagajo zdraviti, saj blagodejno vplivajo na človeško dušo in srce. Človek si z živaljo krepki svoj čut za odgovornost in skrb, prav tako pa skozi igro razvija svojo fizično moč in pridobiva na kondiciji.

Če imate že kakšno žival, gotovo razumete, kaj želim povedati s tem. Če pa je še nimate, pa kar pogumno, srečni boste vi in tudi vaš ljubljencek.

*Za vas izbrala
Lilijana BEŽAN*

Nekaj posebnega

Vir: www.pozitivke.net

Moj prijatelj je odprl predal, ki je pripadal njegovi ženi. Iz njega je vzel omot in rekel: "Tole ni kar tako, tole je nekaj posebnega." Odvil je paket in odvrnil papir, nato pa se globoko zagledal v izbrano svilo in čipke. Ona je tole kupila takrat, ko sva bila prvič v New Yorku pred približno osmimi ali devetimi leti. Nikoli ga ni uporabila. Hranila je to za neko posebno priložnost. Jaz mislim, da je sedajle prava priložnost za to. Stopil je k postelji in položil perilo poleg druge garderobe, ki jo bo imela na pogrebu. Njegova žena je umrla.

Obrne se k meni in mi reče: "Nikoli ne hrani ničesar za neke

posebne priložnosti, vsak dan v tvojem življenju je poseben!"

Še vedno premišlujem o teh njegovih besedah... Spremenile so moje življenje.

Berem več, čistim manj. Sedim na terasi in uživam v razgledu, niti plevel v vrtu me ne moti. Več časa preživim z družino in manj v službi. Dojel sem, da je življenje v bistvu celota, izpolnjena z užitki, ne pa preživetju. Ničesar več ne hranim. Vsak dan uporabljam svoje kristalne kozarce. Odvržem svoj novi suknjič, ko grem v trgovino in si zaželim novega. Ne hranim svojega najboljšega parfuma za posebne prilike, uporabim ga kadarkoli si ga zaželim. Fraze *nekega dne* in *enkrat te dni* so skoraj izginile iz mojega besednjaka. Če je nekaj vredno videti, poslušati ali narediti, tedaj jaz to pogledam, poslušam in naredim TAKOJ, sedaj.

Nisem prepričan, kaj bi žena mojega prijatelja storila, če bi vedela, da je jutri ne bo tukaj, v kar mi vsi verjamemo. Mislim, da bi se več pogovarjala s svojo družino, s svojimi najbližjimi prijatelji. Morda bi poklicala svoje stare prijatelje in prosila za opravičilo za

neke stare nesporazume in se z njimi pomirila. Verjamem, da bi šla jest v kitajsko restavracijo, to je bila njena priljubljena hrana. Pravzaprav so te drobne neizpolnjene stvari tisto, kar mi da misliti, če bi vedel, da so mi ure štete.

Moti me, ker sem se nehal srečevati s svojimi dobrimi prijatelji, s katerimi sem se nekoč želel pogovarjati. Moti me, ker ne napišem pisma, katerega sem mislil poslati enkrat v teh dneh. Moti in žalosti me, ker nisem rekel svojim staršem, bratom in otrokom bolj pogosto, kako rad jih imam. Sedaj poskušam ne zamuditi, hranim ob strani le tisto, kar lahko obogati naše življenje s smehom in radostjo. In vsak dan si rečem, da je danes poseben dan.....vsak dan, vsaka ura, vsaka minuta je posebna.

Torej, spoštovani bralci našega glasila – pomemben je vsak trenutek v Vašem življenju. Poseben in edinstven je, kot ste tudi Vi. Uživajte v sleherni priložnosti, ki Vam jo namenja to minljivo življenje.

*Za vas izbrala
Lilijana Bežan*

Žetev po starem ali Janez in dve Liziki

Prve ročne žetve se spominjam megleno, iz prvih otroških let. Starša sta žela kakih par arov veliko parcelo ječmena. Oče je imel na kosišču privezано upognjeno jesenovo vejo, ki mu je pokošena ječmenova stebela zlagala v urejen red. Mama pa je pokošeni ječmen s srpom pobirala in ga vezala v snope. Otroci pa smo morali pobirati ječmenove klase, ki so še ležali po strnišču. Za mene, otroka, je bil višek žetve mlatitev. Že zvečer je oče na voz naložil ječmenove snope. Zjutraj, še v mraku, smo zapregli vola in tovor odpeljali na 'Veterno polje' pri Vipavi, kjer je stala mlatilnica. Kmetje iz Zgornje vipavske doline pa so tu mlatili svoj pridelek. Pridobljeni pridelek smo nato uporabljali kot priboljšek krmi živin, nekaj pa smo ga odnesli v 'stope' kjer so nam iz njega izluščili ješprenj. Mnogokrat pa ga je mama prepražila, otroci pa smo ga na kavni mlinček zmleli za 'kavo siromakov', kot so premožnejši posmehljivo imenovali ječmenovo kavo. Ob moji priselitvi v Prekmurje, tista sedemdeseta leta prejšnjega stoletja, pa so žetev že opravljali kombajni. Najprej tisti odkriti, še na vreče, pozneje pa sodobni z bunkerjem. Nam pa je od žetve ostalo iskanje kombajnov, čakanje na njihovi, prevoz pridelka na odkupno mesto, tam pa na oddajo, nemalokrat čakanje do zgodnjih jutranjih ur. Potem pa doma še prevoz zbalirane slame z njive.

Da dela kot so jih opravljali nekoč ne bi potonila v pozabo in da bi mladi rodovi videli in vedeli kako se je kmetovalo nekoč, so nekateri zanesenjaki sklenili ta dela ponovno oživiti. Prav tako organizatorji prireditve Žetev zlatega klasa s Stare gore nad Svetim Jurijem ob Ščavnici. Prireditve sem se kar nekajkrat udeležil iz neke nostalgije, pa tudi z namenom seznanjanja vnukov z načini kmetovanja nekoč.

Prav vesel sem bil povabila mojega sočlana iz Društva koscev in kosic Slovenje, domačina iz Jamne, večkratnega udeleženca prireditve, naj se kot koscev z dvema žanjicama udeležim jubilejnega, letos že dvajsetega tekmovanja.

Vse lepo in prav, toda sestaviti je potrebno ekipo, pripraviti koso z' locnom', vsaj malo poizkusiti..., saj bo to moj prvi poizkus kositi pšenico. Najprej se z ženino pomočjo lotim iskanja žanjic-pobiralk. Vse naprošene, ki nama pridejo na pamet, imajo že neka planirana opravila. Spomnim se vsestranske Zadravčeve Lizike. Pričakovanja so pravilna, v

Dve Liziki in Janez smo bili zelo usklajena ekipa - zmaga ni izostala

soboto dopoldan mi javi, če je uspela najti še drugo žanjico. Sam se lotim iskanja 'locna', priprave, ki se montira na kosišče in pri zamahih kosca prepreči nekontrolirano padanje porezane pšenice in jo lepo nalaga na koščevno levo stran. Žanjice-pobiralke pa jo s srpom pobirajo in zlagajo na pripravljeno 'povreslo', ter vežejo v snope.

Iskal sem od Bratonec, Lipovec do Gančan. »Meli smo pa kdo ve kje se je izgubilo, morda pa imajo še pri oni hiši.....« Tako so me pošiljali od hiše do hiše. Uspelo mi je dobiti kar nekaj 'locenov', vsi, ki so se jih potrudili poiskati so mi tudi prijazno svetovali kako naj jih navežem na kosišče. No vsi ti 'loceni' niso zadovoljili moje predstave o tej napravi, kot sem jo videl uporabljati tekmovalce na Stari Gori. Nekateri sem zmontiral na kosišče, vendar pri poizkusih na sosedovi pšenici z njihovim učinkom nisem bil zadovoljen. Nekako sem si že želel, da bi v soboto iz Beltincev prišel negativen odgovor. Na srečo se to ni zgodilo. Lizika je našla še eno Liziko, Totovo. Ta menda vse zna in nikoli ne zavrne nobene prošnje. Sama pa je pozneje povedala, da se ji je to zdel prav poseben izziv.

Problem 'locna' rešim tako, da na Staro goro pokličem Edija, kolarja in večkratnega zmagovalca zlatega klasa. »Pridi, bomo nekaj naredili,« je njegov odgovor. Čez nekaj ur, nekaj po osmi uri večer se že vračam z na kosišče montiranim, pravim tekmovalnim 'locnom'. Za povrh pa sem dobil še kopico nasvetov, kako kositi s to napravo. »Ne kosi kot da kosiš travo. S koso moraš napraviti sunkovit zamah, potem v skrajnem levem

položaju koso zadrži, z gibom kosišča 'locen' nagni proti nepokošeni pšenici, da se porezana pšenica lepo nasloni na še nepokošeno pšenico.« Nasvet, ki sem si ga dobro zapomnil, le da ga je v praksi malo težje izvajati.

V nedeljo se po kosilu odpeljemo na Staro goro. Pot izkoristimo za medsebojno spoznavanje. Poizkusimo odmisli, da je prireditve tudi tekmovalnega značaja.

Po prihodu na prireditveni prostor je do pričetka še kar nekaj časa, zato na prostoru, pripravljenem za nastavitve orodij poizkusimo uskladiti delo posameznih članov ekipe. Napravim nekaj hitrih zamahov. Žitni klasi nekontrolirano padajo na vse strani, 'locen' jih ob povratku kose še dodatno razbrska. Liziki moje početje nezaupljivo opazujeta. Poizkusim s še nekaj zamahi. Rezultat je isti. »Daj meni koso,« avtoritativno zaukaže Totova. Napravi par zamahov. Klasje se lepo naslanja na nepokošeno pšenico. Me pogleda, rekoč: »Zadrži koso, nagni 'locen'. Ali naj jaz kosim?« Naj zveni še tako bahato, sem eden boljših prekmurskih koscev, pa tudi v slovenskem in evropskem merilu se uvrščam kar visoko, ampak tako nebolgjenega se že dolgo nisem počutil. Vzamem koso in poizkusim še enkrat. No, sedaj je že precej bolje. Dogovorimo se, da jaz kosim, Totova bo delala 'povresla', Zadravčeva bo pobirala pokošeno pšenico in jo zlagala v snope, na koncu pa vsi snope še povežemo. Delali bomo tako kot nekoč, temeljito in pravilno, potem pa bo, kar bo...

Sonce neusmiljeno žge, rahel vetrič nam hladi že prepotene obraze. Žetev se začne.

Najprej žanjejo žanjice posamezno, potem prva skupina koscev z žanjicami. Še zadnjič, bolj iz nervoze kot potrebe nabrusim koso, 'bosansko kovanico', trdo, ne preveč na fino klepano, ampak le 'pošpičeno', za rez olesenelih pšeničnih stebel.

Dobimo znak za začetek. Prvi zamahi so počasni in negotovi. Prav za čuda pa se pokošena stebelca prav lepo naslanjajo eno na drugo.

Polno, dozorelo klasje pa kot da se stiska v poslovilni objem. Po kakšnih osmih mesecih sobivanja je prišel čas ločitve in izpolnitev namena zaradi katerega je rastlo. Že pripravljena mlatilnica bo iz klasja izluščila rumeno seme, bližnji mlinar pa le-to zmlél v belo moko. Pridne gospodinjine roke zamesile moko v testo in izoblikovane hlebe porinile v žarečo peč. Čez nekaj ur bo pred utrujenimi delavci že dišal lepo zapečen domači

kruh.

Le tu in tam se kakšen klas nekontrolirano prevrne iznad 'locna', kot da bi hotel zasejati svoje seme tu, kjer je sam raste. Toda Liziki sta neusmiljeni. Totova pripravljiva 'povresla', Zadravčeva spretno zлага snope, ko končam s košnjo, še družno povežemo zadnje snope. Visoko vzdignjena kosa in srpi pomenijo, da smo z delom končali. Svoje delo mora opraviti še tekmovalna komisija. Sami smo z opravljenim delom zadovoljni. Parcela je čisto, skoraj do zemlje pokošena, snopi so veliki, čvrsto povezani, riti snopov poravnane, klasje lepo vzporedno na drugi strani snopa. Na strnišču praktično ni klasa, ki bi se izmuznil vestnima žanjicama. Le čas dela je precej daljši kot pri ostalih ekipah. No, hitrost in kvaliteta dela ne gresta skupaj, modrujejo prisotni. Preznojeni, utrujeni, vendar zadovoljni z opravljenim delom prigriznemo

domačemu kruhu obloženem z zaseko in mesom iz tünke. Prijazni gostitelji so res mislili na vse.

S konjsko vprego odpeljejo snope do bližnje mlatilnice, pridobljeno zrnje pa v bližnji mlin. Zvečer bo na mizi že lepo zapečen hleb kruha.

Čas do razglasitve rezultatov izkoristimo za druženje s starimi in spoznavanje novih znancev.

Razglasitev. Tekmovalna žirija je ocenila, da smo delo opravili najbolje. Presenečeni se veselimo.

Organizatorji prireditve Žetev zlatega klasa bodo naslednje leto, na že 21. prireditvi zelo veseli, če se bo prireditve udeležilo več ekip in žanjic iz žitnice Slovenije. Le malo volje in poguma je potrebno. Liziki, vama pa najlepša hvala za nepozabno popoldne.

Janez Koren

Zahvala prejemnice nagrade misijonarke Marije Sreš

Spoštovani!

Zelo ste me presenetili, zelo razveselili s podeljeno nagrado.

Dejansko sem jaz svoje življenje dala Indiji, konkretno najbolj diskriminiranim staroselcem, še posebej njihovim staroselkam. V Indiji sem za svoje delo prejela tudi vse možne nagrade in priznanja. Za Slovenijo sem torej le indirektno delala s tem, da sem jo zastopala s svojim poštenim delovanjem in z vašo podporo. Res, topla hvala za to presenečenje in veselje.

Ker je to 'posebna - edinstvena - milostna nagrada', hočem to priznanje deliti s svojo družino, pokojnimi starši, sestro in brati.

Delim ga tudi s svojimi sovaščani Bratončarji, med katerimi sem zrasla in kamor sem zahajala na dopust.

Obenem ga z veseljem delim tudi s prebivalci Beltincev. Bogu sem hvaležna, da lahko med vami uživam svojo starost. Želim tudi, da bi tega priznanja lahko bili deležni prav vsi občani Beltincev in okolice.

Iskreno nam čestitam. Iz srca želim,

da bi vsak izmed nas živel po božjih darovih osebnega dostojanstva in trdne samozavesti. Molim, da bi živeli v medsebojnem spoštovanju in vzajemni solidarnosti tako, da bi eden drugega potrdili in bi zoreli v 'Dobre ljudi', ki danes, tako kot so naši predniki storili pred 95. leti, prevzamejo odgovornost za svoja življenja. Pogum in dobra volja velja!

Topla HVALA!

Marija Sreš

Mačke – problem poletja

V poletnih mesecih člani Društva za zaščito živali Pomurja načeloma ozaveščamo ljudi, da je potrebno v vročini primerno poskrbeti tudi za živali. Te morajo imeti vedno na razpolago svežo vodo, senco, sprehajamo jih zvečer ali jutraj, ko ni več tako vroče, ne puščamo jih v avtu, itd. A tokrat moramo zaradi izrednih razmer narediti izjemo!

Vsak dan namreč prejemamo klice o zapuščenih, zanemarjenih in odvrženih mačkah. Pred kratim smo dobili prijavo, da so iz avtomobila odvrgli mlado muco in se odpeljali naprej, kot da to ni njihova odgovornost! Kot da muca ni bila s tem obsojena na skoraj gotovo smrt! Na srečo je bila priča dogodku zavedna očitvidka, ki je zadevo prijavila policiji. Vedeti moremo, da je to ne samo kruto, ampak

Ker lastnik ni poskrbel za sterilizacijo mame muce, je bil ta mali muc zavržen

tudi (pravzaprav: in zato tudi) kaznivo dejanje!

Nepredstavljivo je, koliko zapuščenih, zanemarjenih in odvrženih živali lahko preprečimo preprosto s sterilizacijami in kastracijami. Enkratno poseg, enkratno

strošek in nič več problemov, kam z mladiči, nič več potepuških mačk, nič več klicev v smislu: »Našel sem štiri muce, odvržene v gozdu«, »Že dva dni joče muca v naši živi meji in ni od nikogar«, »Pri nas je nekdo odvrigel male muce«, in tako dalje, že neprekinjeno nekaj tednov. Žival je naša odgovornost.

Naša odgovornost je tudi, da imamo samo toliko živali, za kolikor smo sposobni (in pripravljeni) primerno poskrbeti. Že *Mali princ* je rekel: „Za vedno si odgovoren za tisto, kar si udomačil.“

Potrebno je le to, da bi vsak lastnik živali poskrbel za svoje, pa bi vsem nam in živalim bilo življenje dosti lepše.

DŽŽ Pomurje

Folklorne zgodbe o Bratoncih, ki jih je zapisal Števan Kühar

Skòpec pa vrag

»V Bràtoncaj je žívjo êden kmèt, štêri je bio jáko skóupi. Vsákši péjnez, štêroga je dóubo za odáno živíjno ali póuv, je správo v svínski mehér, tóga je pa poríno glóbboko v slámarico v pósteli, ka ga le níšče ne bi nájšeo pa vkráo.

Tóu ka je te kmet vélki skòpec, je zvédo túdi vrag, pa právo san sêbi: »Jês ga že vrét zêmen!«

Lípóu se je obléjkeo v gospóuda pa êdnoga dnéva poklúnkao pri kmêti. Právo je, ka je na póuti mljmo pa ka je làčen pa zéden. Če dobí kaj za jésti pa píti, de rad plácao.

Da se je tühíjnc nájpa nápio, je právo kmêti: »Ti me ne póznaš pa ne vejš, kak znán péjneze délati.«

Kmêta so tej rečíj omámile, pa je včási póuzval tühínca v drújgo ížo, ka bi si v méjri zgúčala. Tàn njêmi je tihíjnc vse razlóžo, te ga je pa próso, ka njêmi naj dá za vzórec êden péjnez, kákšega ščé, ka njêmi ga naprávi. Kmet potégne mehér vó s póstele, ták pun péjnez, ka so se vragéj oči zasvéjtile.

Skòpec zême nájvekši kovánc pa njêmi právi: »Tákši mi naprávi kákši stóu falátot!«

Pa dène mehér nazáj pod póstelo.

Zdaj právi tühíjnc kmêti, ka naj vse dvéra doj spozapré v íži, domáčin pa naj zapovéj, ka naj ne ropóčejo prêveč, ka de léjko v méri délaó. V ton čási, da je kmet tou domáčin naróučao, je vrag zgrábo kovánc, potégno mehér vó s póstele pa s prêjnezami skóčo skous na ókno pa pobégno. Da je pa kmet príšeó glédát, kak of péjneze déla, je nájšeó prázno ížo. Léjtao je na vse kráje, ískao tühínca, pa ga nej nájšeó. Kak da bi se v zemlóu pogrézno. Kmêta je pa tou náfčilo. Nej je več správlaó péjnez na kúp, pa túdi špáraó je več nej«

(Kühar 1913: 23-24; Rešek 1995: 122).

V Bratoncih je živel kmet, ki je bil zelo skop. Ves denar, ki ga je dobil za prodano živino ali pridelek, je spravil v svinjski mehur, le-tega pa porinil globoko v slamarico v postelji, da ga le ne bi nihče našel in ukradel.

To, da je omenjeni kmet velik skopuh,

je izvedel tudi vrag in si dejal: »Ga bom jaz že ukrotil!«

Lepo se je oblekel v gospoda in nekega dne potrkal pri kmetu. Rekel mu je, da gre mimo in je lačen in žejen. Če dobi kaj za jesti in piti, bo rad plačal.

Ko se je tujec najedel in napil, je rekel kmetu: »Ti me ne poznaš, zato ne veš tega, da znam delati denar.«

Kmeta so te besede omamile, zato je tujca takoj povabil v drugo sobo, kjer se bosta v miru pogovorila. Tu mu je tujec vse razložil, nato pa ga prosil, naj mu da primer denarja, kakršnega želi, da mu ga bo izdelal. Kmet je izpod postelje potegnil mehur, poln denarja, da so se vragu oči kar zasvetile.

Skopuh je vzel največji kovanec in mu dejal: »Takšnih mi naredi kakšnih sto komadov.«

Nato je potisnil mehur nazaj pod posteljo.

Tujec je nato prosil kmeta, naj pozapre vsa vrata v hiši in domačim naroči, naj ne ropotajo preveč, da bo lahko v miru delal. Medtem, ko je kmet naročal domačim, naj bodo pri miru, je vrag pograbil kovanec, potegnil izpod postelje mehur poln denarja, skočil z njim skozi okno in pobegnil. Ko pa je kmet prišel gledat, kako oni izdeluje denar, je našel prazno sobo.

Tekel je na vse strani, iskal tujca, a ga ni našel. Kot da bi se vdrl v zemljo, ni ga bilo. Kmeta pa je to izučilo. Od tedaj ni več spravljal denarja na kup pa tudi varčeval več ni (V slovenski knjižni jezik prestavila Lea Vöröš).

Bratonska kapelica

»V Bràtoncí jé prílična kapêlica. V njénom oltári je podòba Marije pomočnice, kí má prav žalosten obráz. Právijo, da je tá Marija bòle prijázrnoga i bòle milostivnoga obráza bíla, gda so jo na oltár djáli. A veščáni so se spoj svajúváli zavólo kapêlice i tó je Marijo preveč razžálilo i zatò je póstao njéni obráz tak žalosten, da či jo člòvek zdaj gléda, se njemi míli, i ga ščéjo skuzé pobiti«

(Kühar 1910: 110; Kühar 1988: 118).

V Bratoncih je precej lepa kapelica. Na njenem oltarju je podoba Marije pomočnice, ki ima prav žalosten obraz. Pravijo, da je bila ta Marija bolj prijaznega in milostljivega obraza, ko so jo položili na oltar. A vaščani so se ves čas prerekali zaradi kapelice in to je Marijo preveč razžalostilo, zato je njen obraz tako žalosten, da če jo človek pogleda, se mu smili in ga hočejo solze obliti (V slovenski knjižni jezik prestavila Lea Vöröš).

Jókanje na bràtonskij Tràtaj

»Vêčkrát što pripovedávle, da so njeme êšče vlasjé vse vujška šli, tak mílo jókanje je čúo na bràtonskij Tràtaj, kda je késno v nóči tam hòdo. Tòmi jòči se prípišúje sledéča zgodovína. V stárij časaj so grofêvje níkšega smilénja nê mèli do siromákov kmétov. Kmêtje so málo zemlé mèli, pa êšče po toj je grof svòje črède páseo, i či se je lepše silje prikázalo, bòle je je zaprávo. Záto so si lèta 1847. dogúčali bràtonski kmétovje, da do šli pa z svòjij njív dólí zgónijo gospòcke ovcé. Gospód bèltinske grofčíne, po iméni Dika, je zatòga vòlo vélke srdé dôbo i je kméte potvárváo i tóžo pri sodníji, da so njemi tēj ovčára štèli vmoriti, či rávno tó nobèden níti na míslí nê meo. Sodníja je kméte obsóдила i na pó lèta v jèčo vrgla. Zvün tòga je êšče vnožínó vojákov príšlo vu vés na žakúcijo i tó rávno tē, gda so kmétovje v Egerségi v vózi bíli. Tak se je maščúváo Dika nad bèltinskimi kmetami, kí so pa níkej nê drúgo včínili, kak lástno imánje so bránili. Za tóga krivíchnoga maščúvanja vòlo je pa Díkaja túdi doségnola bòža ròka. Včási po smrti je príšeó jókat na bràtonske Tráte, gdè so njégove črède silje zaprávľale sirmákom i šče zdaj vèčkrát jóče tam vu tēmnij nočej tak mílo, da po člòvèki vse škráb ide, či ga čúje«

(Kühar 1910: 114; Kühar 1988: 122).

Večkrat kdo pripoveduje, da so mu še lasje vstali pokonci, takšno milo jokanje je slišal na bratonskih Tratah, ko se je pozno ponoči tam mimo vračal domov. Temu jokanju se pripisuje

naslednja zgodovina. V starih časih grofje niso imeli nobenega usmiljenja do siromašnih kmetov. Kmetje so imeli malo zemlje in še na tej je grof pasel svoje črede. Lepša trava se je prikazala, bolj jo je uničeval. Zato so se 1847. leta bratonski kmetje dogovorili, da iz svojih njiv preženejo gosposke ovce. Gospod beltinske grofije, po imenu Dika, je zaradi tega postal zelo jezen in je kmete začel tožiti na sodišču. Rekel je, da so mu kmetje hoteli umoriti pastirja, čeprav nobeden izmed njih ni imel takšnega namena. Sodišče je kmete obsodilo na pol leta ječe. Poleg tega pa je še prišel grof z vojaki v vas odvzemat premoženje in to v času, ko so kmetje bili na poti v Egerszeg. Tako je se maščeval Dika nad beltinskimi kmeti, ki pa niso storili nič drugega kot da so branili svoje premoženje. Zaradi tega krivičnega maščevanja pa je tudi Diko dosegla božja roka. Takoj po smrti je prišel jok na bratonske Trate, kjer so njegove ovce zapravljal travo siromašnim kmetom in še zdaj večkrat joče tam v temnih nočeh, tako milo, da človeku vstanejo dlake pokonci, če ga sliši (V slovenski knjižni jezik prestavila Lea Vöröš).

Markova A'nika

»V prvêšnjem vrêmeni je prejêdnoga hípa radovêdnost vsêj Brátônčarov k êdnoj máloj hížički bíla obrnjena. Vu toj hížiči je prebívala lêpa deklina, štêroj je imê bilô A'nika. Tô A'niko je vsâkšo nôč ob 11. vöri obískao êden preminôči mladénc, ki si je za vôlo njéne nezvêstosti v smrti ískao tolázbe. – A'nika i êden mladénc sta se náimre jáko lúbila. E'dnok sta v Rakičán na veselico šla i sta tam ostála kêsno v nôč. Gda je bilô 11 vör, sta se pôdala na pôt prôti dômi. Gda sta prišla do rakičanske kapêle, tê sta si pred tôv kapêlov s prísegov oblúbila, da êden drügomi zvéstiva ostáneta. Nê dúgo pôtom je A'nika prelómila zvéstost i vslêd tôga se je mladénc vmôro od vêlke žalosti. Kômaj so ga sránili vu to hládnô zemlô, žê je prvo nôč ob 11. vöri prišeo tam odnet i je obískao svôjo nezvêsto A'niko. Obískao jo je potôm vsáko nôč v čárnoj oblêki, štêro je meo, gda njemi je A'nika zvéstost oblúbila. A'nika bí se ráda

rešila tôga neprijétnoga obískovánja i je prôsila dêčke, naj pridejo strážit, i gda preminôči pálik pride, naj ga nažênjo tamôdnet. A bilô je zamán! Dêčki so prišli z orôžjom, nêgo preminôčega so nê vidli. Vidla ga je sámô A'nika. Po híži so škropíli z blagoslôvlenov vódov, molíli so Bogá, A'nika se je več dnij pôstila i vse tô je níkaj nê pomágalo. Preminôči je prišeo vsâkšo nôč k svôjoj nezvêstoj A'niki, ki je od dnéva do dnéva bôle vêjnola. Nazádnje se je A'nika pôdála nêkam dáleč na božopôt i se je s té pôti nigdár več nê povrnôla domô. Lúdje so si gúčali, da je v samostán stôpila i pokôro dêlala vse žive dni, drügi so pa prâvili, da jo je mladénc s sêbov ôdneso. Právoga pa níšče nê znao od njé prâviti, ár njoj je več nigdár nê glása bilô» (Kúhar 1910: 117).

Pred davnimi časi naj bi radovednost vseh Bratončanov bila usmerjena k eni mali hiši. V tej hišici je prebivalo lepo dekletko, ki ji je bilo ime Anika. To Aniko je vsako noč ob 11. uri obiskal eden preminuli mladenič, ki si je zaradi njene nezvestobe vzel življenje. – Anika in eden mladenič sta se namreč močno ljubila. Nekoč sta šla v Rakičan na zabavo in sta tam ostala dolgo v noč. Ko je bila ura 11 ponoči, sta se podala na pot proti domu. Ko sta prišla do rakičanske kapele, sta si pred to kapelo s prisego obljubila, da eden drugemu ostaneta zvesta. Ne dolgo po tem je Anika prelomila zvestost in zaradi tega si je mladenič zaradi velike žalosti vzel življenje. Komaj so ga položili v to hladno zemljo, že je prvo noč ob 11. uri prišel od tam in je obiskal svojo nezvesto Aniko. Nato jo je obiskoval vsako noč. Oblečeno je imel isto črno obleko kot takrat, ko mu je Anika obljubila zvestobo. Anika se je želela rešiti tega neprijetnega obiskovanja, zato je prosila fante, naj pridejo stražit in ko preminuli ponovno pride, ga naj odženejo od tam. A bilo je zaman! Fantje so prišli z orožjem, ampak preminulega niso videli. Videla ga je samo Anika. Po hiši so škropili z blagoslovljeno vodo, molili so Boga, Anika se je več dni postila, a vse to ni nič pomagalo. Preminuli je prišel vsako noč k svoji

nezvesti Aniki, ki je iz dneva v dan bolj hirala. Nazadnje se je Anika podala nekam daleč na božjo pot in se s poti ni nikoli več vrnila domov. Ljudje so si pripovedovali, da je stopila v samostan in delala pokoro vse žive dni, drugi pa so govorili, da jo je mladenič odnesel s sabo. Pravega odgovora ni poznal nihče, a o njej glasa ni bilo več nikoli (V slovenski knjižni jezik prestavila Lea Vöröš).

Kmet, ki je zemlô podárao

»V Brátônci je živo kmet, Škáfar, kí je rad sôsedom zemlô podárao. Gda je mro, ga je zadêla strâšna kâzen. Po nôči je po svôjoj njivi v vêlkoj púti mògeo nositi zemlô. Vêčkrát, gda je što vnôči mímo njêgove njive šô, ga je slíšao, kak mílo je jéčao pod vêlkov žmêčavov. Nazádnje ga je sôséd Bakán rêšo té nevôle. Šô je kêsno v nôči domô i naênkrát začúje grôzno jéčanje svôjega pokôjnoga sôseda, ki ga je s prosêčím glásom pítao: »Kâma naj dênem?« Tê je málo pijan bio i njemi odgôvoro: »Nímák! Gdê sí (v)zéo, tá dêní!« Na té rečí je pokôjni púto na kla vrgeo, tak da se vse zêmila strôsila i právo: »Bóg ti stôkrát pláti, zdaj si me rêšo té vêlike kâzni!« (Kúhar 1910: 120; Kúhar 1988: 122)

V Bratoncih je živel kmet, Škafar, ki je rad sosedom zemljo podaral. Ko je umrl, ga je zadela strašna kazen. Ponoči je po svoji njivi moral v veliki brenti nositi zemljo. Večkrat, ko je kdo ponoči šel mimo njegove njive, ga je slišal, kako milo je ječal po veliko težo. Nazadnje ga je sosed Bakan rešil te težave. Pozno ponoči je šel domov, ko je zaslišal grozno ječanje svojega pokojnega sosesa, ki ga je s prosečim glasom vprašal: »Kam naj dam?« Ta sosed je bil malo pijan in mu je odgovoril: »Norec! Kje si vzel, tja daj!« Na te besede je pokojni brento vrgel na tla, tako da se je zemlja stresla in rekel: »Bog ti stokrat plačaj, zdaj si me rešil te velike kazni!« (V slovenski knjižni jezik prestavila Lea Vöröš).

Lea Vöröš

Ob začetku šolskega leta

Za avgustom pride september in vsi vemo, da je to mesec, ko se šolska vrata spet na široko odpirajo za vse vedoželjne glave. Najbolj se jih po navadi razveselijo tisti, ki skozi prvo prestopijo tako željeni šolski prag. Veselje vseh ostalih šolarjev in dijakov pa ni nič manjše, saj vedo, da bo šolsko leto prineslo veliko znanja, prijateljstev, zabave in nepozabnih trenutkov.

V imenu UO Mali rijtar vam želimo, da bi bilo šolsko leto polno veselja in novih spoznaj za življenje ter prihodnost, kakršno si želimo vsi.

Bojan Vereš, član UO Mali rijtar

16. - 22. SEPTEMBER

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI

EVROPSKI
TEDEN MOBILNOSTI

**OBČINA BELTINCI in
SVET ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU**

OB EVROPSKEM TEDNU MOBILNOSTI 2014

VAS VLJUDNO VABIMO na obeležitev

DNEVA BREZ AVTOMOBILA

POD SLOGANOM »NAŠE ULICE, NAŠE ODLOČITVE«

Za vse obiskovalce smo pripravili bogat program z različnimi aktivnostmi!

ki bo

v četrtek, 18. septembra 2014

v času od 08.00 do 13.00 ure,

pred blagovnico Ravenka Beltinci (parkirišče)

